Ժ. ՏԱՐԻ 2972 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 19 ՔԱՂՈՑ 4386 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 2 ՐԵՃԷՊ 1311 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան կանխիկ արժէք		150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր օրինակ․	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միասին		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 28, ՅՈՒՆՎ. 9, 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Բոլոր երկիրը տրտում է· զի հանրային պարտուց մասին Պ. Թրիքուբիսի կարգադրութիւնք ծանր հարուած տուին Յունաստանի պատւոյն, օտար ազգաց հետ գործառնութիւնները դժուարութեան մատնելէն՝ վարկը վտանգելով, և շատ մը հանրօգուտ հաստատութեանց եկամուտները փճացուցին։ Հելլէնք իրենք բաւական մեծ բաժին մ'ունին Յունաստանի արժեթուղթերէն, և խնայողական արկղներն, այլ և այլ կարգի հանգստեան սնտուկներն, հիւանդանոցներու և որբանոցներու դրամագլուխները, ծեր նաւազներու և ցամաքային զօրաց այրիներու և որբերու առճիկ տուող սնտուկները մեծաւ մասամբ կը բաղկանային հելլենական արժեթուղթերէ։ Տոկոսի զեղչմամբ, այս ամեն հաստատութեանց դրամագլուխն ալ 100էն 70 կը պակսի, և նոյն համեմատութեամբ կը նուազին այն բազմատեսակ կալուածներուն տրուած ռոճիկներն, օրապահիկներն։ Ի՞նչ պիտի ըլլան Տէրութեան ծեր նաւազները, ծեր և անկար պաշտօնեայներն, և Տէրութեան ծառայութեան մէջ մտած անձերու այրիներն և որբերն, որք մէկ օրէն միւսն այսպէս խեղճութեան կամ գէթ նեղութեան մէջ կը գտնեն զիրենք։ Կ'ըսուի թէ Պ. Թրիքուբիս, այս ծանր անպատեհութեան գէթ ժամանակի դարման մ'ընելու համար, միտքը դրեր է բացառիկ նպաստներ յատկացնել այն սնտուկներու, հիւանդանոցներու և որբանոցներու։ Բայց թո՛ղ թէ այս կերպիւ նոր բեռ մը դրած կ'ըլլայ իւր հաւասարակշռել չկրցած ելմտացոյցին վրայ, հապա օտար արժետարց բողո՞քն։ Անոնք անշուշտ պիտի առարկեն որ եթէ հելլենական արժեթղթոց տոկոսներու զեղչումէն արժետարք պէտք է վնասուին, անիրաւութիւն է բացառութիւն ընել հելլենական արժետարց համար, և անոնց կրած վնասն ուրիշ աղբիւրէ գոցել։ Եթէ հելլենական արժեթուղթք Յունաստանի մէջ բարեգործական հաստատութիւններու յատկացած կրնան ըլլալ, ինչե՞ն գիտէ Պ. Թրիքուբիս որ օտարազգի արժետարք ևս իրենց ունեցած հելլենական թղթոց գէթ մէկ մասը չեն յատկացուցած բարեգործութեան։— Աւելի ընդհանուր տեսակէտով մը, շատ մը զգայուն Հելլենք կը ցաւին երկրին այս հրապարակային սնանկութեան համար, ո՛չ թէ դրամական այլ քաղաքական տեսակէտով․ զի, կ'ըսեն, Յունաստան իւր պարտքը չճանչնալով կամ հատուցանել չկրնալով, օտարներու առջեւ երեսէ պիտի իյնայ, որք ա՛լ չպիտի շահագրգռին Յունաստանի բարօրութեան։— Միւս կողմէ, Պ. Թրիքուբիսի մտերիմք կ'ըսեն թէ հանրային պարտուց մասին ծանուցեալ առաջարկներն ընելով, նախարարապետին նպատակն է համոզել արժետէրներն որ պատուիրակներ ղրկեն Աթէնք, ամեն բան տեղւոյն վրայ քննելով և Յունաստանի կարողութեան չափը ճշդիւ իմանալով, նոր կարգադրութեան մը յանգելու համար Յունաստանի հետ։ Տէրութեանց բողոքներն, իրարու յաջորդելով, տագնապ մը յառաջ պիտի բերեն, և այն տագնապէն կը յուսացուի որ ելնէ վերջնական կարգադրութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ.— Երբ 50 շոգենաւերու և առագաստանաւերու փառաւոր թափօրը Լիվրբուլի առջեւէն անցնելով Մերսէյ գետին ճամբով մտաւ նորաբաց ջրանցքն, և հասաւ Մանչեսթրի նաւահանգիստ, հոն դիզուած 100,000 հոգւոյ բազմութիւն մը անհուն հուրրաներու խանդավառ աղաղակներով ընդունեց այս աւետաբերներն նոր և փայլուն ապագային որ կը բացուի Մանչեսթրի մեծ և ճոխ նաւահանգստին առջեւ։ Նոյն օր Մանչեսթըրցիք ոտքի վրայ էին ամէնքն ալ․ (արդէն ո՞ր օրը նստած ունին)։ Քաղաքն հանդիսական երեւոյթ առած էր, և ջրանցքին երկու եզերքը չքնաղապէս զարդարուած էր դրօշներով, կանաչներով ու ծաղիկներով։ Օդն ալ գեղեցիկ էր յոյժ։

ՌՈՒՍԻԱ.— Առաջիկայ գարնան սկիզբը սովորականէ շատ աւելի ռուս գաղթականներ կամաւոր նաւատորմին շոգենաւերով պիտի մեկնին դէպ ի Խաղաղական Ովկիանոս, Արեւելեան Սիպերիա երթալու և Ամուրի և Ուսուրիի նորակազմ նահանգներուն մէջ հաստատուելու համար։ Կառավարութիւնը բացառիկ դիւրութիւններ կուտայ Ծայրագոյն Արեւելքի այն ռուսական կողմերը գաղթողներուն։ Օտեսայէ մեկնող առաջին երկու շոգենաւք պիտի տանին իբր 2,500 գաղթական։

ՏՈՔԹՈՐՔ ԳԻՒՂԱՑԻՈՑ ՀԱՄԱՐ.— Ռուս լրագիրք ժամանակէ մ'ի վեր մեծ եռանդեամբ կը գրեն Ռուսիոյ գիւղացւոց մէջ բժիշկներու տարածման սակաւութեան վրայ։ Եւրոպական ամեն երկրէ աւելի Ռուսիոյ մէջ Տոքթորներուն խռնումը դէպ ի քաղաքներ զգալի է։ Սարադովի մեծ և բազմամարդ նահանգին մէջ, 120 Տոքթորք միայն կան, որ ըսել է՝ մէկ բժիշկ 80,000 գիւղացւոյ համար։ Դարձեալ, նոյն նահանգին մէջ, 2,000 հիւանդի համար մէկ անկողին միայն կայ հիւանդանոցի մէջ։

ԱՓԻՈՆԻ խնդիրն այս պահուս կ'զբաղեցնէ ո՛չ միայն Հնդկաստանի այլ և Ռուսիոյ կառավարութիւնը։ Պարսկաստանի սահմանակից Աշգապատ ռուսական քաղաքէն կը ծանուցուի թէ Կասպից ծովէն անդին գտնուող ռուսական ստացուածոց մէջ ափիոն ծխելու սովորութիւնը կը տարածի։ Նահանգին կուսակալ Քուրաբադքին զօրավար խիստ հրամաններ հանեց որով կը յուսայ բառնալ այս սովորութիւնը։ Աշգապատի մէջ 194 ափիոնավաճառք ձերբակալուեցան։ Պարսկաստանէ եկած 52 գաղթականք որք ափիոն ծխելու վարժուած էին, ետ ղրկուեցան իրենց երկիրն։ Հնդկաստանի կառավարութիւնն ալ, ինչպէս յայտնի է, կարող անձնաւորութիւններէ յանձնախումբ մը կազմած է, տեղական ծանօթութիւններ և վկայութիւններ հաւաքելով վճռելու համար թէ պէ՞տք է արգիլել ափիոնի վաճառականութիւնն և արտածումն ի Չինաստան։

ԵՐԿԱՅՆԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.— Յայտնի է թէ Լոնտոնի լրագիրք յատուկ սիւնակներ ունին ուր ամեն օր կը ծանուցուին ամուսնութիւնք, ծնունդք և վախճանումք, անուններով և տարիքներով։ Այս հրատարակութեանց վրայ յենլով կատարուած հաշիւ մը կը ցուցնէ թէ Անգլիոյ մէջ կեանքի միջին տեւողութիւնն աստուածաշնչական ընդարձակում մը կ'առնու։ Մեռած 40 անձերէ 31ը միջին հաշուով 81 տարի ապրած են։ Ինն հոգի, որոց հինգն այր և չորսը կին, աւելի քան 70ամեայ էին։ Ութ այր և մէկ կին 80էն 90 տարեկան էին։ Ամենէն տարէց երեք անձերէ, երկու կիներ 103ական տարու էին, և էրիկ մարդ մը 91 տարու։ Հա՞րկ է ըսել թէ անգլիացի ժողովուրդն որչափ աւելի կը սորվի առողջապահութեան պայմաններն, այնքան առողջ և երկար կ'ապրի։ Կլիման կարծուածին չափ ազդեցութիւն չունի։ Շատ քաղաքներ մերինին չափ բարեխառն կլիմայ չեն վայելեր։ Աւելի խոնաւ և մշուշապատ են։ Բայց բնակչաց միջին տարիքը մեր միջին տարիքէն շատ աւելի է։ Ապրիլ գիտնալն ալ մեծ բան է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՔ.— Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ մաքսային պայքարը վերջացաւ, առեւտրական պայմանագրոյ մը կնքմամբ որով Ֆրանսա յանձն կ'առնու իւր նուազագոյն սակով ընդունիլ սպանիական ապրանքներն, և Սպանիա յանձն կ'առնու ֆրանսական ապրանքներն ընդունիլ նոյն մաքսերով որով կ'ընդունի «ամենէն աւելի նպաստաւորեալ Տէրութեան» ապրանքները։ Սպանիոյ և Գերմանիոյ մէջտեղ ալ պայմանագիր մը ստորագրեցաւ։ Գերմանիա պայմանագիր կնքեց նաեւ Ռումանիոյ և Սերպիոյ հետ։ Այս և յարակից իրողութիւնք կը ցուցնեն թէ Եւրոպա մաքսային գործոց մէջ աւելի չափաւոր տեսութեամբ մը շարժիլ կ'ըսկսի։ Մաքսապաշտ ընթացքին չափազանցութիւններէն ետքն, որք պահ մը տիրեցին թէ Եւրոպիոյ և թէ Ամերիկայի մէջ, կը ձեռնարկուի ապրանքներ ընդունիլ չափաւոր մաքսով։ Միացեալ Նահանգներն իրենք ևս սկզբամբ ընդունած են չափաւորել Մաք Քինլիի հանրածանօթ մաքսային օրէնքը։ Կը յուսացուի որ 1894 նոր տարւոյն մէջ մաքսային խնդիրք աւելի եւս հաշտարար ոգւով մը կարգադրուին յօգուտ միջազգային վաճառականութեան։

ՄՈՆԴԷ ՔԱՐԼՕՅԻ աշխարհաքաղաքացի հիւրերն այս օրերս նոր սոսկում մը կրեցին, ո՛չ թէ Միջազգային Խաղարանին մէջ իւր բոլոր հարստութիւնը կորսնցնելուն պատճառաւ ինքզինք ծով նետող նոր թշուառի մը եղերական վախճանը լսելով, այլ տեսնելով յօշոտեալ մարմինը պատուաւոր անգլիացի զբօսաշրջիկի մը, այնպիսի տեղ մը որ աշխարհի ամենէն ապահով վայրերէն մին կը կարծուէր։ Պ. Ճ. Ալլէնպի Մոնդէ Քարլոյի Մէդրոբոլ պանդոկէն մեկնելէն ետք, ա՛լ չդարձաւ, և խուզարկութիւն կատարուելով, իւր դիակ գտնուեցաւ փոսի մը մէջ, Թիւրպիի և Մոնաքոյի միջեւ։ Դաշոյնի բազմաթիւ հարուածներով իւր մարմին ծակծկած էր։ Գողութիւնը շարժառիթ եղած պէտք է ըլլայ, զի իւր ոսկի ժամացոյց և իւր քսակ չկային։ Բայց կ'երեւի թէ գողերը ժամանակ չեն ունեցած մարմինն աղէկ մը խուզարկելու․ զի իւր գօտւոյն մէջ անվթար գտնուեցաւ 6,000 Ֆր.ի և 30 անգլ. ոսկւոյ պանքատոմս։ Հարուստ մարդ մը կը կարծուէր այս Անգլիացին և շրջակայները պտոյտներ ընելու սովորութիւն ունէր։ Սպանութիւնը կատարելէ ետեւ, չարագործք դիակը քաշքշելով տարած նետած են այն փոսն, որովհետեւ արեան հետքերն երկար գիծ մը կը կազմեն ճամբուն վրայ։ Շաբաթէ մ'ի վեր չարագործներուն հետքը չէ գտնուած։

ԾՆՈՒՆԴՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

Թէեւ անցեալ քանի մը ամիսներուն մէջ Անգլիացիք հանքածուխի սովի պէս բանի մը ականատես եղան, բայց շուտով ինքզինքնին ժողվեցին և արդէն իսկ պատրաստ կ'երեւին Ծնունդն և Նոր Տարին ողջագուրելու։ Մէկ բան՝ միայն սա հասարակ դժգոհութիւն կը պատճառէ, և այն ալ օդին չափազանց պայծառութիւնն է։ Ծնունդին օր փայլուն արեգակ անսովոր բան մ'է եղեր այս մայրաքաղաքին համար և ատոր համար իսկ է որ չեն կրնար ըստ արժանւոյն վայելել։ Բնական է որ մարդիկ դէպքերը պարագաներու հետ կցորդեն կամ զուգորդեն, այսպէս Անգլիացիք ալ Ծնունդը ձիւնի և բուքի հետ տեսնել վարժուած են։ Կը փափաքէի անգլիական Ծնունդն— որոյ վրայ այնքան հէքեաթ պատմութիւններ լսած և կարդացած էի—տեսնել նոյն ինքն անգլիական տանիքին տակ, և առիթը չուշանար․ օր առաջ հրաւէր կը ստանամ արձակուրդիս մէկ մասը վաղեմի բարեկամի մը տունն անցընել։

Տօնը շաբաթ կէս օրէն սկսան շատեր, զի սովորութիւն է 25էն նախորդ երեկոյէն սկսիլ և ըստ որում այդ կիրակիի կը վիճակէր, բազումք նախընտրեցին կիրակամուտը փոխան կիրակի երեկոյեան, զի մի՛ գուցէ սուրբ օրուան հանգիստը վրդովի։ Իրաւամբ ալ կիրակին սովորականին պէս խաղաղ և զուարթ անցաւ, և բաց ի եկեղեցեաց մէջ մէջ տրուած քարոզներէ՝ ուրկէ յաջորդ օրուան մեծ նշանակութիւնը կը բացատրուէր՝ անկարելի պիտի ըլլար տօնի նշոյլն անգամ նշմարել։ Քարոզներն ընդհանրապէս մեծ խնամով պատրաստուած էին և աւելի իմաստասիրութիւններ կամ ուսումնասիրութիւններ էին քան քարոզներ։

Երկար պիտի ըլլայ շաբաթ երեկոյէն սկսիլ մեր նկարագրութեան․ ուստի համառօտիւ յիշեմ թէ այդ օրէն սկսեալ խանութները սովորականէն կանուխ կը գոցուին։ Խանութպաններ անցեալ շաբթուն բաւական յաջող առեւտուր ըրած են և ուրախութեամբ կը փակեն իրենց տումարներ և կրպակներու կամ վաճառատանց դռներ։ Պտղավաճառներ և շաքարավաճառներ տակաւին կը յամառին, բայց ուշ կամ կանուխ պէտք է համակերպին, զի յաճախորդներ կը պակսին։

Մարդկային հոսանքը դէպ ի երկաթուղեաց կայարան ուղղուած է, մասնաւոր կենդանութիւն մը պարգեւելով այդ վայրերուն։ Ամեն ընկերութիւն այս առթիւ մրցում կը բանայ և զեղչեալ գնոց ցանկն ամեն կողմ կը փակցնեն ի դիւրութիւն հասարակաց։ Հազարաւորք կը փութան օգտիլ այս առիթէն և ամեն անգամ շոգեկառք մը կայարան մտնելուն արշաւանք մ'է կը սկսի․ փոյթ չէ թէ Ա. Բ. կամ Գ. կարգի վակոնը մտնես, ասիկա մեծաւ մասամբ ետեւէդ մղող զօրութեան ուղղութեան կը պարտիս։ Ամեն անգամ դուրս մնացողներու մեծամասնութիւն մը կայ, և թէպէտ ջանք չէ խնայուած որպէս զի ըստ կարելւոյն մեծ թուով փոխադրութիւն կարելի ըլլայ, բայց հազարաւորք մեկանց փոխադրել անկարելի կը դառնայ։ Հեռաւոր վայրերու համար իւրաքանչիւր ժամ, իսկ մօտաւորներու համար ամեն կէս ժամ շոգեկառք կայ։

Միլիոններու իրարանցումն է և ամեն մարդ աճապարանքի մէջ է վայրկեան առաջ իւր ընտանեաց կամ բարեկամաց գիրկը վերադառնալու, թերեւս ոմանց համար տարւոյն մէջ միակ պատեհութիւնը պիտի ըլլայ իրենց ծննդավայրերը դառնալու։ Իւրաքանչիւրին ձեռք պայուսակ մը կամ ծրար մը կայ՝ բնականաբար նուէրներով լի․ մինչ կը դիտեմ այս տեսարանը, բնազդմամբ միտքս Պոլիս կը վազէ, ուր այս օրերս երբ արհեստաւորները շուկայէն կը վերադառնան, ձեռքերնին պիտի ունենան կաղանդի ճերմակ տոպրակն, ո՛ր պտղով լեցուն, ո՛րն ալ պիտի լինայ։

Քանի որ կարգն ընծայներուն եկաւ, յիշե՛մ թէ նամակատունն այս առթիւ այնքան կը լեցուի ընծայներով և շնորհաւորական նամակներով որ գրագիրներու և ցրուիչներու թուոյն վրայ քանի մը հազար հոգի աւելցնելու պէտք կը զգացուի ամեն տարի։ Մինչեւ գիշերուան 10 (ը. ե.) ցրուիչները դռնէ դուռ կը վազեն և իրենց ծանօթ «թա՛գ, թա՛գ»ով որ անկարելի է շփոթել, սրտեր թունդ կը հանեն։ Այս օրն անակնկալներու օր մ'է. մէկ անգամ բարեւ տուած բարեկամդ, եթէ պատահմամբ հասցէդ ձեռք ձգէ, քարտ մը կը ներփակէ առանց ստորագրութեան և մինչ դուն գանկդ կը ճաթեցնես ուրկէ ըլլալն հասկնալու համար, անդին իւր կողերը կը բռնէ խնդալէն իւր այս հնարամիտ կատակին յաջողութեան համար։

Անցնինք բուն Ծնունդին որ աւելի ընտանեկան երեւոյթ ունի․ և իրօք եթէ ընտանիքի մէջ չգտնուիս, Ծնունդին ե՛րբ գալը չես իմանար։ Գիշերօթիկ դպրոցի աշակերտներ կամ ընտանեկան յարկէ հեռու գտնուողներն ալ անգամ մ'եւս միացած են տան «օճախ»ին շուրջ, և պատրաստ կ'երեւին իրենց ժողովրդական «Home Sweet Home»ով անգամ մ'եւս թնդացնել իրենց մանկութեան յիշատակներով լեցուն այդ սենեակը։

Մանուկներ առջի գիշեր պառկելէ առաջ իրենց գուլպաները կախած են մահճակալներուն վերեւ, բոլորովին վստահ որ «Սանթիկլօզ Պապա»ն իրենց բարի վարքին և արժանիքին համաձայն նուէրներով պիտի լեցնէ այդ տոնաձեւ տոպրակներն, հոգ չէ թէ դռներն փակ ըլլան, այս «մանկանց բարեկամ»ը ծխնելոյզներէն վար կիջնայ մինչ ամէնքն խոր քնոյ մէջ ընկղմած են։ Ի՜նչ քաղցր երազներով կ'օրօրուի միամիտ մանկան միտքը մինչեւ արշալուսոյ առաջին ողջոյնը և ահա՝ ոտքընդոստ աղմուկ մըն է կը փրթի իրենց ննջարանէն։ Ակնկալուած այցելութիւնն ընդունած են և երազներ իրականութեանց փոխուած են․ փոքրիկ սիրուն օրիորդը գուլպային մէջ պաճուճապատանք մը կը գտնայ, զայն որ շատոնց կը փափագէր ունենալ․ տղաքներն ալ իրենց գուլպաներուն մէջ, սուլիչներ, ձիեր, կառքեր և շաքարի ծրարներ կը գտնեն։ Անհամբեր են իրենց նուէրներն ամենուն ալ ցուցնելու և շատ չանցած ոստոստելով և ցնծութեան աղաղակներով կուգան սովորականէն քանի մը ժամ կանուխ վրդովել մեր խաղաղ քունը․ բայց պէտք է համակերպիլ, զի այսօր է որ Քրիստոս սրբագործեց մանկութիւնն, հետեւաբար անոր և յատուկ եղած անմեղ զուարճութիւններն, և ոչինչ կրնայ աւելի լաւ պատկերացնել մեր աչաց առջեւ «Մանուկն Քրիստոս» քան այս մանկանց ակումբին ինքնատիպ և անխարդախ ժպիտներն։

Ամեն ընտանիքի մէջ առաւօտեան այս կանուխ զուարճութիւն կը կրկնուի, բայց աւելի կենդանի ուրախութիւն կ'ըսկսի կէս օրուան ճաշէն առաջ երբ քանի մ'ընտանիքներ կը միանան։ Կրկնակի ուրախ եմ զի առիթ պիտի ունենամ ուրիշ ընտանեաց Ծնունդը տօնելու կերպին եւս ականատես ըլլալու։ Երեք մղոն չափ պէտք է հեռանանք մեր եղած տեղէն, հասնելու համար հոն ուր հրաւիրուած ենք ճաշի ներկայ գտնուիլ։ Բաց կառքին մէջ կը զետեղուինք, մանուկները մեր ծնկանց վրայ նստեցնելով, և քանի մը վայրկենի մէջ դաշտերու մէջէն կը սահինք․ գարնանային մեղմ զեփիւռ մը «շնորհաւոր Ծնունդ» կը մաղթէ, և արեգակն ալ թերեւս այս ձմեռուան մէջ վերջին անգամն ըլլալով իւր ամբողջ շքեղութեամբ կուգայ կենդանացնել և ջեռուցանել բնութեան մեռելատիպ կերպարանն։

Գեղջուկ տան մը առջեւ կանգ կ'առնունք, ուր արդէն քանի մ'ընտանիքներ մեր գալստեան կ'սպասեն։ Դիւրին է երեւակայել թէ ո՛րպիսի աղմկայոյզ մանկապարտէզի մը կը փոխուի այն շէնք որոյ մէջ քանի մը անգլիական բազմածին ընտանիքներ կը միանան։ Ծանօթ ընտանիքներ են ամենն ալ, պզտիկներն կուգան մի առ մի բարի եկ մաղթել իրենց օտարազգի բարեկամին․ անոնց թիւը մէկ երկոտասանեակը կ'անցնի, ամենէն մեծը 12 տարեկան սիրուն օրիորդ մը ըլլալով․ ասկէ վեր ձեռաց սեղմումով կը գոհանամք, թէեւ մասնաւոր արտօնութիւն մը կայ Ծնունդի առթիւ որով ո և է երիտասարդ ուզած օրիորդէն կրնայ համբոյր մը խլել առանց՝ անքաղաքավար եղած ըլլալու։

«Միզըլ-թօ»ի խաղն է այն, հայերէն անունը պատառաքոյծ է կարծեմ (բոյս մը որ կեռասենիներու ճիւղերուն վրայ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (126)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

—Այս պատմութիւն ցաւագին ազդեցութիւն կ'ընէ ձեր վրայ, ըսաւ Պ. Վառնեյ։ Մինչեւ վերջը մտիկ ընելու կարողութիւն ունի՞ք…

Տիւլըռ ակռաները կճրտեց։

—Շարունակեցէք, ըսաւ։

Յետոյ, աւելի ցած ձայնով յարեց․

—Կը հասկնամ ձեր խաղը…

Դատաւորը նշան մը ըրաւ քարտուղարին որ շարունակէ․

«Հ․— Համոզուեցայ թէ Պիսքօն է․ ի՞նչ ըսաւ ձեզի։

«Պ․— Վիճաբանեցանք… ես քիչ մը խմած էի… չեմ գիտեր ի՞նչ ըսուեցաւ… երեւի կը զարնէի որ Տիւլըռն ի կորուստ կը մտնէր… չէի ուզեր որ բռնել տար զայն… բարձրաձայն կանչեցի լա Պալէնը… Արգիլեց զիս նորէն կրկնել այդ անունը… Սպառնաց ինծի, ըսելով որ եթէ զինքը մատնելու կարող կարծէր զիս… պիտի յօշոտէր… պիտի պատռտէր… փոր փոր պիտի ընէր զիս… քիթին խնդացի… և փախայ։

«Հ․— Ետեւնուդ ինկա՞ւ։

«Պ․— Ոչ։

«Հ․— Այդ տեսարանն ո՞ւր տեղի կունենար։

«Պ․— Ինսան փողոցը… վաճառանոցին ետին։

«Հ․— Այն ատեն ի՞նչ ըրիք։

«Պ․— Տակն ու վրայ եղած էի։ Ուզեցի ինքզինքիս գալ։ Իմ խեղճ Տիւլըռիս նախկին գինետունը գացի։ Անծանօթ մարդ մը տեսայ հոն։ Գլուխս դարձաւ։ Դուրս ելլել ուզեցի․ Պիսքօն, որ զիս կը լրտեսէր, վրաս յարձակեցաւ։ Արսիի տունը տարաւ զիս, նետեց անկողնին վրայ, դուռը գոցեց, և յետոյ քովս եկաւ… գինով էի, բան մը չէի տեսներ… կապկեց զիս․ ես կը խնդայի, բան մը չէի գիտեր, բան մը չէի գուշակեր… շատ մը թուղթեր, քուրջեր առաւ, և սփռեց անկողնին վրայ ու չուրջը․ բերանս գոցած էր… խնցով մը, լուցկիներ վառեց, և յետոյ ըսաւ ինծի․ «Ջլիքիկ, դուն վերջապէս ձեռք պիտի տայիր զիս․ հիմակ հաւի մը պէս պիտի խորովիս»։ Կրակ տըւաւ, և յետոյ փախաւ։

«Հ․— Պիսքօ՞ն կրակ տուաւ։

«Պ․— Ինքը… Ողջ ողջ այրեց զիս… Գա՛յլը, աւազակը, մեռցնելու է զայն…

«Այս պահուս սոսկալի տագնապ մը ունեցաւ յորում նոր աղաղակներ արձակեց, որոց մէջ զետ կ'որոշէի․ Գա՛յլը․ կրա՜կ, Պիսքօ՜… բառերը․ բայց ա՛լ անկարող էր որոշ բառեր արտասանել… Սակայն զետ լսեցի Տիւլըռ, վրէժս լուծէ, Պիսքօն յանձնէ, խօսքերը։

«Ժամը ութը յիսուն անցած մեռաւ։

«Ու խմբագրեցի այս տեղեկագիրը՝ ներկայացնելու համար առ որ անկ է…»

Քարտուղարը կեցաւ։

Երկար լռութիւն մը տիրեց։ Տիւլըռին գլուխը կուրծքին վրայ ինկաւ, ուսկից խուլ հառաչիւն մը կ'ելլէր։

—Լսեցի՞ք որ, յարեց դատաւորը, Պիսքօն չէ մեռած, քանի որ ինքը գործեց դաւաճանի մը սոսկումը տալով այդ ահելի ոճիրը… սպանեց այն կինը որ ձեզի օգնութեան կը կանչէր, և որ, հոգեվարքի վերջին գալարումներուն մէջ, ձեր անունը տըւաւ… ձեզ կը մնայ կատարել այդ դժբախտին վերջին փափագը, ճանչցունելով արդարութեան Պիսքօին ապաստանարանը…

Տիւլըռ մէկ սոսկումով ցատքեց ելաւ։

—Ատոր համա՞ր է ուրեմն, գոչեց։ Կուզէք որ Պիսքօն յանձնեմ։

—Լա Պալաֆրէզին սպանիչը։

—Պիսքօն մեռա՜ւ։

—Ուրեմն այն կինը ստե՞ց։ Անկարելի է։ Մեռնելու պահուն, ճշմարտութիւնը ըսաւ անիկա…

—Ոչ…

Տիւլըռ, ոտքի կեցած, երկու ձեռքով բռնած էր մազերը զորս կը փետտէր…

Ճշմարտութիւնն աւասիկ։

Այո, Տիւլըռ գիտէր Պիսքօին փախստավայրը, Պիսքօի որ ողջ էր, ո՛ղջ առողջ։ Այո, իր բոլոր էութիւնը կը չարչարուէր սա մտածումէն թէ իր պառաւ ընկերուհին սպանուած, այրուած էր Գայլերու իշխանին կողմէ, և սակայն չէր ուզեր խօսիլ։

Այս բիրտ մարդը կը սիրէր իր նախկին մեղսակիցը, իր պառաւը, անասնային, վայրագ, անմիտ սիրով մը։

Եւ սակայն… լա Պալաֆրէզն սպանած էր զայն։

Դատաւորը կը պնդէր։

—Աղէկ խորհեցէք ըրածնուդ վրայ, կ'ըսէր։ Պիսքօ ոճիրներէն ամենէն անագորոյնը գործեր է այդ կնոջ վրայ, զոր կը սիրէիք։ Ձեր բարեկամը, ձեր ընկերն էր, եւ չարչրկեց այն կինը որուն տուած էիք ձեր սէրը… Չարչրկեց… կը հասկնա՞ք։ Անոր ձեռքովը խեղճ կինը քաշեց ամենէն սարսափելի ցաւերը զորս կարելի ըլլայ տալ մարդկային բնութեան։

—Լռեցէ՛ք, կը գոչէր Տիւլըռ։

—Երբ մահուան տագնապներուն մէջ կը գալարուէր, կ'երդուընցունէր ձեզ պատժել իր դահիճը։

—Բայց լռեցէք կ'ըսեմ։

—Աղէկ լսեցի՞ք այն սոսկալի տեսարանին բոլոր պարագաները։ Պիսքօ անկողնին կը կապէ զայն, բերանը կը գոցէ, ձեռքը ինկած բոլոր վառելի նիւթերով խարոյկ մը կը շինէ, յետոյ, կրակ տալէ ետք, վատաբար կը փախչի, մինչ իր ետին կրակն իր գործը կը տեսնէ, բոցը կը խածնէ և կը կրծէ այդ մարդկային արարածը։

Հարուածները կիջնէին իրարու ետեւ, սոսկալի, անդադար, Տիւլըռէի սիրտին վրայ, ուղեղին վրայ։

Խենդութիւն կը զգար։

Ահարկու պայքար մը կը մղուէր ներսիդին։ Աչքերուն առջեւէն արիւնաներկ լոյսեր կանցնէին․ կը թուէր թէ կը լսէ լա Պալաֆրէզին ձայնը որ կը հնչէր․

—Տիւլը՛ռ, վրէժս լուծէ…

Այո, հրամայած էր… ինք պէտք էր որ հնազանդէր։ Վերջապէս, Պիսքօ սրիկայ մըն էր…

—Ո՞ւր է Պիսքօն, հարցուց դատաւորը։

Տիւլըռ անոր երեսը նայեցաւ, շրթները շարժեցան, բերանը բացուեցաւ, պիտի խօսէր… բայց յանկարծ․

—Ո՛չ, ո՛չ, գոչեց, Պիսքօն մեռաւ։

Յարեց․

—Չպիտի խօսիմ, լաւագոյն կը համարիմ մեռնիլ։

Եւ իբր թէ, լռութիւն պահելու համար ուզելով որ բերանն յաւէտ գոց մնայ, և յիշելով վիրաբուժին յանձնարարութիւնները, արագ շարժումով մը խլեց հանեց վէրքերուն պատանը, արեան կոհակ մը ժայթքեց…

Տիւլըռ դանդաչեց, տարածեց բազուկները և զանգուածի մը պէս ինկաւ տախտակամածին վրայ…

Չէր մատնած Պիսքօն…

Թ

⁂

Արդարեւ, մարդ ամեն օր գլխուն կ'ընդունի երկաթեայ ձողի հարուածներ, բայց ատոր համար շատ չի մեռնիր։ Իրաւ է որ առաջին վայրկեանին անախորժ ապաւորութիւն մը կը պատճառէ, ինչ որ սակայն շատ դժուարաւ պիտի բացատրէին մեր երկու բարեկամները Մուֆլիէ և Կոնիկլու, քանի որ, քիչ մը շատ բուռն այն ցնցումին տակ, քիթի բերնի վրայ գետին ինկած էին, փայտահատին կացինով կտրուած հին կոճղերու պէս։

Արդեօք այս երկու ազնուահոգի կեանքերը յանկարծ անհետացա՞ծ էին իրենց կուսային փթթումին մէջ։ Այդ գեղեցիկ հոգիներն արդեօք առյաւէտ թռած գացա՞ծ էին։ Այդ մեծ սիրտերը ընդ միշտ դադրա՞ծ էին բաբախելէ։

Ոչ, բարեբախտաբար…

Ինչ որ ապացուցուց մեզ նախնառաջ սիրեցեալ Մուֆլիէն երբ, շատ մը ժամերէ ետք որոց թիւը դժուար է գտնել, զգաց որ քիչ քիչ կը վերածնի։

Զարթնումը յանկարծական չեղաւ։ Նախ և առաջ զգացած էր ծանր ընդարմացում մը քունքերուն վրայ, խուլ բզզիւն մը որ կը խժռտար ուղեղին մէջ․ յետոյ ռնգունքներուն մէջ՝ սաստիկ կծումներ ծանուցած էին փռնգտացում մը, կամ, լաւ եւս, փռնգտալու փորձ մը, որ կորսուած էր ռնգային անկարեւոր սուլիչով մը։ Մուֆլիէ բացած էր մէկ աչքը։ Բայց որովհետեւ բան մը տեսած չէր, սա տարտամ մտածումն էր ունեցած թէ գուցէ կուրցած էր, բան մը որ ջղային սարսուռ մը տուաւ իր ծոծրակին։

(Շարունակելի)

կը բուսնի յաճախ և հատապտուղ մ'ալ ունի)։ Եթէ այս բոյսէն ճիւղ մը գաղտնի կախես տեղ մը և ճարպիկութեամբ օրիորդ մը տակէն անցընես առանց իր գիտութեան կրնաս ուզածիդ չափ համբոյր առնել ցորչափ այդ բոյսին տակը կը գտնուի. այս քաջագործութիւնդ ընդհանուր ներկայից կողմանէ կը ծափահարուի. ինչո՞ւ չէ, այս ալ օրիորդներու և երիտասարդներու նուիրական խաղերէն մին է տարին մէկ անգամ միայն. իսկ թէ օրիորդը քենէ աւելի ճարպիկ բռնէ և քեզ նոյն հաճելի փորձանքին ենթարկէ, այդ պարագային կ'ստիպուիս ձեռնոց մը նուիրել իրեն, որով և մէկ համբոյրը քանի մը շիլինի կը նստի։

Մինչ աթոռին վրայ ընկողմանած շուրջս կը դիտեմ, փոքրիկներէն մի քանին կը թախանձեն որ երթամ և ճաշարանի դուռը բանամ. մեքենաբար կը համակերպիմ. գի՛ տան տիկինն աչք կ'ընէր որ չը բանամ. կը հետաքրքրիմ գիտնալ պատճառն և շուտով կը տեղեկանամ։ Այդ սենեկին մէջ է եղեր «Ծնունդի ծառը» և միայն «Սանթիկլօզ»ը արտօնեալ է բանալու պատեհ առթիւ։

Ժամը հասած է, մեծ ճռնչիւնով մը դուռը կը բացուի, և ցնծութեան ճչլուկներով ներս կը խուժեն նախ պզտիկներն յետոյ մեծերը։ Ծառին քով սպիտակ մօրուքով ծերունի մը կանգնած է կորաքամակ և յայտնի է թէ հեռաւոր տեղէ մը կուգայ (աւանդութիւն է թէ լեռներ և սարեր կը ճեղքէ իր դանակով), զգեստն ալ երկայն մօրուքին պէս ճեպ-ճերմակ է։ Փոքրիկները նախ կը խրտչին, բայց կամաց կամաց կը վարժուին և տեսնելով որ անմեղս ծերուկ մ'է, մօրուքին հետ խաղալու իսկ ջանքեր կ'ընեն։ Մօրուքը գործի կը սկսի և մշտադալար ծառին ոստերուն մօտենալով մի առ մի կը թեթեւցնէ ծառը իր արժէքաւոր բեռներէն։ Տեսնելու բան է մանկանց անպատում ուրախութիւնը, սենեակը կարծես դրախտի փոխուած է, ամեն կողմ ժպիտ և գոհունակութիւն կը տիրապետէ։

Ծերունին ամենուն պատմութիւնը գիտէ, և մինչ նուէրները կը բաժնէ, կը խոստանայ յաջորդ տարի ևս գալ եթէ բարի կենան։ Մեծերն ալ անմասն չեն այս օրհնեալ ծառի պտուղներէն. իրենց տարիքին յարմար նուէրներ, գիրք ևն, կ'ընդունին. բարի ծերուկը ուրախազգի հիւրն ևս չի մոռնար և մեծաւ զիջողութեամբ կ'արտասանէ իր անունը։ Հրաժեշտի ատեն եկած է. «Սանթիկլօզ»ը իր գործը կատարած է և երիցս խոնարհելով հրաժեշտ կուտայ, որուն ներկայք «հուրրա»ներով կը պատասխանեն։ Դարձեալ հիւրանոց կը քաշուիմ, բայց այս անգամ շատ երերալու տեղ չկայ. կաքեր, ծիրեր, պաճուճազարդութիւններ, օրօրոցներ, մէկ խօսքով Մահմուտ-Փաշայի Ճըլըպճիներու խանութը կը դառնայ։

Ցաւամ թէ ընթերցողին ախորժակն ևս տեղն է և պիտի հաճի մեր սեղանին մասնակցիլ. թէեւ այսօր քիչ մը ուշացանք բայց սասնկ օրեր միշտ բացառութիւն կը կազմեն։ Հրամմեցէք։

Իւրաքանչիւր պարոն օրիորդ մը կ'ընկերակցի և ճաշարան կ'առաջնորդէ, առաջ մանուկներ զոյգ զոյգ և յետոյ չափահասները։ Թէև երեցին մամն հաճութիւն չտայ ալ սովորած եմ գէթ քաղաքավարութեան համար թեւս օրիորդ մը առնել. չորեքձի մէկը մուտքի դրան վրայ այդ անիծեալ «Միզըլ-թօ»էն փունջ մը կախեր է. դարձեալ կ'սպառնի մեր նախահայրական բարի սովորութիւններէն չելնել, այս անգամ խնայողութեան համար միայն, զի եթէ արթուն չի գտնուիմ, կրնայ ըլլալ որ օրիորդը ձեռնոց պահանջէ, որպէս կանխաւ բացատրեցի։

Ծնունդի սեղանն որպէս մեր նոյնպէս Անգլիացւոց սովորութիւն է որ հնդկահաւով կամ բոլոր լեզուն սագով մը զարդարուած պիտի ըլլայ, բայց սասնկ սագը մեզ սովորական եղող փիլաւով չեն լեցներ, հապա տեսակ մը համեմով։ Հաւասարաբար գործի կը սկսինք (բարի ախորժա՛կ) և պահ մը պատառաքաղներն և դանակներն են որ կը խօսին։ Դիտելի է որ մանուկները սեղանէն փարատուած չե՛ն որովհետեւ հիւր կայ, որպէս մեր շատ մը տուներուն մէջ պիտի ընէինք, այլ ամեն մէկն իրեն յատուկ աթոռն ունի և այնքան սիրուն կերպով կը գործածէ դանակ և պատառաքաղ որ եթէ եւրոպական սեղանի վարժ չես' կրնաս բիծէ սորվիլ։

Իրաւամբ ալ մեծ անիրաւութիւն է մանուկն հեռացնել սեղանէն. ոչ ապաքէ՞ն նա ալ իրաւունք ունի հիւրը վայելելու, բաց աստի ուր մանուկ կայ հոն զուարթութիւն կը տիրէ մթնոլորտին մէջ և իրենց հազար մէկ հարցափորձերով նոր նիւթեր կը հայթայթեն խօսակցութեանց։ Եթէ վախը ունիս իրենց սրտնեցութիւն փորձելու, դանակը ձախ ձեռքով գործածէ, և կամ փոխանակ պատառաքաղի բերանդ անով բան մը դնելու գործածէ' առանց և ոչ մին կը չնչէ իրենց սուր տեսութիւնէն և առանց ձեւակերպութեան կը հրապարակեն սխալդ։

Սեղանն ևս թողունք, թերեւս ոմանք չախորժին ականներու յաջորդութենէն, բայց առանց «Ծնունդի կարկանդակին» ուտելու Ծնունդ չըլլար և ամեն Անգլիացի' աղքատ կամ հարուստ' շատ բան կը զոհէ այս համոզմանն համար։ Այս ժողովուրդն ուտելէ աւելի կերածը մարսելու հոգ կը տանի, և ասոր համար ալ տեսակ տեսակ խմելիքներ աւելի նախընտրելի գտած է մարմնամարզը։ Սենեկին մէջ իսկ խաղի մը կը ձեռնարկուի և փոքրէն մինչեւ ամենէն տարեցը կը մասնակցին։

Վերջին լուրջ արարողութիւն մ'ալ կայ և Ծնունդը կը վերջանայ. ժամանակն է բացատրելու թէ ի՛նչու այսօր ուրիշ օրերէ աւելի զուարճացան մանուկներն և այսքան ընծաներ ընդունեցին։ Սուրբ Աւետարանէն կը կարդացուի այն դիւրահասկնալի պարբերութիւնները ուր կը յիշուի թէ Աշխարհին Փրկիչը նոյն Մարիամէն կը ծնի Բեթլէհէմի ախոռներէն միոյն մսուրին մէջ, փոքրիկներու սրտերը թունդ կ'ելնեն, և կարծես այդ դէպքին ամբողջ դառնութիւն կը պատկերանայ իրենց անմեղ ճակատներուն վրայ։ Քանի մը օրէն մենք ալ պիտի տօնենք Տեառն մերոյ Ծնունդն։ Արդեօք քանի՞նը պիտի կարողանան զայն իւր բարձրագոյն առմամբ վայելել, երջանկացնելով իրենց ընտանիքներ, դրացիներ, աղքատներու օգնելով, հիւանդներն և սգաւորները մխիթարելով փոխանակ աղտոտ գինիներով լեցնելու փողոցներն և մոռնալով ընտանիք և եկեղեցի, մէյխանէճի Միխալին և կամ Նորիկին քսակը միայն պարարելու ծառայելով։

Մաղթենք որ այս տարի աւելի շատ ընտանիքներ կարող ըլլան տօնել Ծնունդն և շատեր յափրին և գինովնան ոչ թէ գինիով և ոգւով այլ անխառն և անմեղ ուրախութեամբ, որ փոխանակ տուն քանդելու տուն կը շինէ և կեանքը կ'երկարացնէ։ Ահաւասիկ բարոյական մը Անգլիական Ծնունդէն։

ԱՐՄԵՆԱԿ

Լոնտոն, 27 Դեկտ.

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՒ

Վեհ. Սուլթանն այս տարի ևս, Իւր հայրական բարձր հոգածութեամբ, բարեհաճած է Տարեգլխոյ և Ծննդեան տօնին առթիւ քառասուն հազար ղրուշի գումար մը պարգեւել Ազգ. Պատրիարքարանին։

Քաղքեդոնի նորընտիր Առաջնորդ. Գեր. Պետրոս վարդապետի պաշտօնը վաւերացնող կայսերական Ֆերմանը յանձնուած է Պատրիարքարանի։ Այդ Ֆերմանն ինչպէս նաև Պատրիարքական կոնդակը պիտի ղրկուին ի մօտոյ։

Պատրիարքարանի կողմէ շրջաբերական մը պիտի ղրկուի մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց որպէս զի, ըստ սովորութեան, Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ եկեղեցեաց մէջ պնակներ շրջագայելն ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդութիւն Ազգային Պատրիարքութեան

Նիկոմիդայի Կէյվէ գաւառակի Գուրտպելէն գիւղի բնիկներէն Ուրկանճեան Կարապետի դուստրն Ցուսուհանէ երկու տարիէ ի վեր անյայտ եղած է։

Յիշեալն՝ որ արամբի է, այժմ 19·20 տարեկան է, մազերը շագանակագոյն, միջահասակ և անձամբ նիհար։

Կը յանձնարարուի արգոյ Ազգայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռեալ լինելուն նկատմամբ որ և է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանի ծանուցանել ի գիտութիւն։ (Կնիք)

27 դեկտ. 1893
Պատրիարքարան
Հայոց Կ. Պոլիս

Վաղածանօթ ուսուցիչ Գաբրիէլ էֆ. Ներշապուհ, որ երկսեռ վարժարան մը ունի ի Մաքրիգեղ, այդ վարժարանին մէջ երգուելու համար իր հեղինակած ոտանաւորներն ինչպէս նաև իր ուսուցչական ու ներքին կեանքին վերաբերեալ տպաւորութիւններու հաւաքածոյ մը ի լոյս ընծայած է, փոքրիկ տետրակով մը որ կը կրէ Գորանան Շողեր — Աշնան Շողեր անունը։ Ներշապուհ էֆ. 1880ին հրատարակած էր բանաստեղծութեանց առաջին տետրակ մը Բերկրանք ու Վիշտ։ Յարգելի Թուաբանը իր այս նոր գործին սկիզբը գրած է մտերմական ոճով յառաջաբան մը, զոր կը վերջացնէ սա տողերով «Այն աշակերտուհիներս և աշակերտներս որոնք յարմար առիթ մը կը սպասեն երախտագէտ գտնուելու համար, եթէ հաճին գնել միայն մէկ օրինակ, ես կը սեպեմ թէ իմ աշխատութեամբս կ'ապրիմ, անոնք կը սեպեն թէ բարեգործութիւն մը կընեն։»

Հեղինակին այս համեստ արտայայտութենէն ետք, մեր կողմէ բան մը աւելցունելու պէտք չկայ, հրաւիրելու համար Ներշապուհի աշակերտները որ մէկ մէկ օրինակ առնուն իրենց դաստիարակին այս գործէն։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Սպարապետի Դրան առողջապահական ճիւղին Թղթակցութեանց դիւանին Տնօրէն անուանեցաւ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Վասըֆ պէյ։

Պէյքօզի Նաիպ անուանեցաւ Ալի Ահմատուլլահ էֆէնտի, Նաիպ Ախի Չէլեպիի։

Արհեստական շքադրամ' Փարիզցի արուեստագէտ մանրանկարիչ Պ. Շառլըյի։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Զեկոյց)։ Դեկտեմբեր 26ի կիրակի օրուան ժամ 6էն մինչեւ դեկտեմբեր 27ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ երեք դէպքեր պատահած են։ Առաջուան բռնուածներէն չորսը մեռած են։ Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները.

Ունգաբան' մէկ։ Վարակեալն է Ալի Հասան (լաղըմճի)։

Պայրամ Փաշա' մէկ։ Մուսա Չէյնէլ (այգեպան)։

Գուլէլիի հիւանդանոցին մէջ' մէկ։ Բեհազիմ (դպրոցական)։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Խասքէօյ' մէկ։ Իսաք Գոհոր։

Գումգաբու' մէկ։ Մարիցա Աբոսթօլ։

Հեճպալըօղլու գունդէն' մէկ։ Օսման Պեքիր (զինուոր)։

Ունգաբան' մէկ։ Թիմուր Հիւսէյին (գործաւոր)։

ԿԱՅՍ. ՊԱՐԳԵՒ. — Ծննդեան և Տարեգլխոյ տօներուն առթիւ' Վեհ. Սուլթանն ամեն տարուան նման այս տարի ևս եօթանասունը հինգ հազար ղրուշ նուիրած է Յունաց Պատրիարքարանին, քառասուն հազար ղրուշ' Հայոց Պատրիարքարանին և քսանը հինգ հազար ղրուշ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՄԱՀ ԱՔԻՖ ՓԱՇԱՅԻ. — Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին նախորդ կուսակալ Աքիֆ փաշա, որ ինֆլուէնցաէ տառապելով յետոյ թոքատապ առած էր, երէկ ժամ 9ին մեռաւ իր ապարանքին մէջ ի Շահզատէ Պաշը։

Աքիֆ փաշա 73 տարեկան էր և 46 տարիէ ի վեր տէրութեան ծառայութեանը մէջ կը գտնուէր։ Վարած էր Սկիւպի կառավարչութեան, Պօսնաի, Սելանիկի, Եանեայի ու Բրեզրինի կուսակալութեանց պաշտօնները, Տիվանը Ահքեամը Ատլիյէի վերատեսչութիւնը, Ադրիանուպոլսոյ, Պաղտատի կուսակալութեանց պաշտօններն և երկու անգամ Պետական Խորհրդոյ Նախագահի պաշտօնն. ամենէն վերջի' այսինքն տասը տարւոյ չափ առաջ' Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին կուսակալ անուանուած էր, պաշտօն զոր կը վարէր մինչեւ վերջերս։

Աքիֆ փաշա ունէր առաջին կարգի Օսմանիյէ ու Մեճիտիյէ պատուանշաններ, Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամներն ինչպէս նաև աւստրիական կառավարութեան կողմէ նուիրեալ Երէ֊ֆէ Թօ֊ք պատուանշանի մեծ ժապաւէնը։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսուչ Վսեմ. Րիզա փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով սկսած է իւր պաշտօնատեղին յաճախել։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց Նախարարութեան խորհրդական Տատեան Վսեմ. Յարութիւն փաշա հիւանդ ըլլալով, մէկ քանի օրէ ի վեր իւր ապարանքը կը մնայ։

ԿԱՐՆՈՅ կուսակալութեան ուղղեալ եպարքոսական հեռագիր մը հրահանգ տուած է՝ շահամոլներու ձեռքն արմտիք չմնալու և երեւան հանելով շահաւոր գնով մը վաճառել տալ զայնս։

— Ելմտական ժողովոյ անդամներէն Խաճէմ էֆէնտի, որ ժամանակէ մ'ի վեր Կարին կը գտնուի՝ քննելու համար նահանգին մէջ արմտեաց համար եղած պէտքը, հրահանգ տրուած է մայրաքաղաքս վերադառնալու։

— Կարնոյ նահանգին առեւտրական դատարանին առժամեայ անդամ կարգուած են վաճառական Խաճէմ Աղա Թալիպ էֆէնտի և Խաչիբէկեան Զաքար էֆէնտի, որք կատարած են օրինական երդումը։

ՆՈՐ ՊՈՐՍԱ. — Երկար ժամանակէ ի վեր կը խորհուէր Պորսայի յատուկ շէնք մը շինել Ղալաթիոյ մէջ, սակայն լուրջ ծրագիր մը չէր ներկայացուած։ Վերջին օրերս, սակարանի գործակալ Պ. Ֆառաւ' որ դրամատերց խումբ մը ունի իր հետ' ծրագիր մը ներկայացնելով Պորսային արտօնութիւնը խնդրած է 80 տարուան համար. ինքը յանձն կ'առնու այդ նպատակին յատկացնել 200,000 ոսկւոյ դրամագլուխ մը, 100ին 6էն վճարելի այդ ժամանակամիջոցին մէջ։ 80 տարի ետքը շէնքը կառավարութեան պիտի մնայ։

Պ. Ֆառաւի ծրագրին համեմատ' նոր շէնքը պիտի կառուցուի Քարաքէօյի հրապարակին վրայ, Նորակառոյց Եէնի-Խանին դէմ, բաղնիքին և յարակից փոքր խանութներու տեղին վրայ։ 3000 օսմ. ոսկւոյ երաշխաւորութեան գումար մը արդէն յանձնուած է Օսմ. Պանքային։ ([illegible])

ՊՕԼՈՒԻ հրկիզելոց համար Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր Իւր մասնաւոր Արկղէն հինգ հարիւր ոսկի շնորհել, սակայն հրդեհին պատճառած վնասները խիստ մեծ և վնասելոց թիւն ալ շատ ըլլալով' տեղական կառավարութիւնն արտօնութիւն խնդրած է ի նորոյ երկու հարիւր հազար ղրուշի հանգանակութիւն մը կատարելու համար։ Բ. Դուռն որոշած է սոյն խնդրուած արտօնութիւնը որպէս զի յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ բաշխուի ամենէն աւելի կարօտ եղող աղքատաց։ Այս որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը հրահանգ ղրկած է բոլոր կուսակալաց և կառավարիչներուն' որ իրենց վիճակագրական ցուցակները փոխանակ երեք ամիսի, ամիսը մէկ անգամ ղրկեն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Տիմէթօքաի մէջ դեկտեմբեր 24 էն 25 քոլերաէ զինուոր մը վարակուած է և առաջուան բռնուածներէն հինգն ապաքինած են։

— Դեկտ. 24 էն 25, Քեօթահեաի, շրջակայից և Քիրմասթի գաւառակին մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։

— Պաղատաի մէկ գիւղին մէջ դեկտ. 25 ին քոլերէնէ երկու մարդեր վարակուած են։

— Գօնեաի Համիտապատ գաւառակի Նեարէ գիւղին մէջ դեկտ. 24 էն 25, քոլերէնէ երեք մահ և վեց դէպք։

— Տրապիզոնի մէջ դեկտ. 25 էն 26 թէ' ժողովուրդէն և թէ' զինուորներէն դէպք ու մահ չէ պատահած։ Խամիքէօյի մաքրանոցին մէջ 147 ուղեւորներէ մին վարակուելով մեռած է։

— Դեկտ. 22 էն 24, Եւդոկիոյ և Երզուաի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներն ապաքինելու վրայ են։

— Չալմալճաի Եասըվերան գիւղին մէջ դեկտ. 24 էն 25, երեք դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

ԹՈՒԶԼԱՅԷՆ կը գրեն թէ դեկտեմբեր 17 էն մինչեւ 22, Թուզլայի մաքրանոցը ժամանած են տասը շոգենաւեր եւ եօթանասուն առագաստանաւեր, որոց մէջ կը գտնուէին 1808 ուղեւորներ եւ 452 նաւաստիներ։ Նոյնպէս ցամաքի ճամբով ալ 1345 ուղեւորներ։ Ասոնց բոլորին ալ առողջական վիճակը գոհացուցիչ ըլլալով ազատ անցագիր տրուած է իրենց։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղը նկատողութեան առած է առեւտրական նաւերու համար պատրաստուած կանոնագիր մը։ Խորհրդակցութեանց կը մասնակցին նաև Դատական եւ Ծովային Նախարարութիւններու կողմէ ղրկուած պաշտօնեայք։

ՆԱՒՈՒՂԻՂՆԵՐ. — Ֆրանսացի նաւային սպայ Պ. Շօրաւ մենաշնորհ խնդրած է Վոսփորի նեղուցին մէջ նաւուղղութիւն ընելու համար. Պ. Շօրաւ յիսուն տարուան մենաշնորհ խնդրած է առաջարկելով որ կայս. կառավարութիւնն ազատ ըլլայ երբ որ ուզէ մենաշնորհն ետ առնելու։ Նոյնպէս առաջարկած է որ մայրաքաղաքիս մէջ իր ծախքովը նաւուղիղներու յատուկ վարժարան մը հաստատուի որուն համար հազար հինգ հարիւր ոսկւոյ երաշխաւորութեան գումար մը կը յանձնէ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Օրման օղլը Իպրահիմ անուն անձը, որ Թօփխանէի սրճարաններէ միոյն մէջ Թնդանօթաձիգ զօրաց նուագածուաց խումբէն Շէվքէթն սպաննած էր։

ՄՈՄԻ ԳԻՆԸ Եւրոպայի մէջ հինգ ֆրանք վրայ դրեր է։

ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ. — Մայրաքաղաքիս հելլենական ընդհ. հիւպատոս Պ. Աղէքսանդր Լոգօթէթիս Եանեա փոխադրուած է և իրեն յաջորդած է այստեղ Իզմիրի ընդհ. հիւպատոս Պ. Ֆիլօն։ Եանեայի ընդհ. հիւպատոս Պ. Արեիլօբուլօ Իզմիր կ'երթայ Պ. Ֆիլօնին յաջորդելու։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին Իտարէի ժողովը նկատելով որ չամիչի իւրաքանչիւր կենտինարն այս տարի 170 ղրուշէն 12 ղրուշի իջած է, պարագայ մը որ վնասած է թէ' երկրագործներու, թէ' վաճառականաց և թէ կառավարական գանձուն, որոշած է ծանր տուրք մը առնուլ' օտար երկիրներէ ներածուած ալքոլներէ և ոգելից ըմպելիներէ։ Այդ որոշում հեռագրաւ հաղորդուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԻԶՄԻՐԻ ապահովագրական ընկերութիւնք 1893 տարւոյն մէջ պատահած հրդեհներու պատճառաւ 17234 ոսկի հատուցած են։

ԳԸՐԳԸՔԻԼԻՍԷԻ ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Յովհաննէս էֆէնտիի, կայս. Իրատէի մը համաձայն' չորս հարիւր վաթսուն ղրուշի հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ԿԷՄԼԷԻԿ. — Անցեալ հինգշաբթի ահաւոր ոճիր մը գործուեր է Կէմլէկի մէջ եւ հասարակութիւնը շատ յուզուեր է։ Բեթրօ Եորկուլօ անուն մարդ մը սպաննուեր է իր ձիթաստանին մէջ։ Երեք խոշոր վէրքերով ծածկուած էր։ Խեղճը որ երեսուն տարու էր եւ երեք զաւկներու հայր, այն օրն իր պարտէզն էր գացած աշխատելու։ Կէս օրէն ետք, զայն լրտեսող չարագործներ վրան կը յարձակին եւ կը փորձեն խեղդամահ ընել, վասն զի նշաններ կը գտնուին զոհին վիզին շուրջը։ Հաւանաբար Եորկուլա բուռն ընդդիմութիւն ցուցուցեր է իր նախայարձակներու, որք այն տեղն դանակի հարուածներով մեռուցեր են զայն։ Խեղճ մարդը շատ հեզաբարոյ էր եւ բնաւ թշնամի չունէր։ Լէոնիտաս և Քրիստոս անուն անձերուն վրայ կասկած ըլլալով ձերբակալուեցան։ Ոճիրին հետեւեալ շարժառիթը կը վերագրեն. Բեթրօ կարգուած էր իր մօրը որդեգիր աղջկանը հետ։ Կինը երկար ատենէ ի վեր ապօրէն յարաբերութիւններ ունէր Լէոնիտասի եւ Քրիստոսի հետ, որք տեսնելով որ միշտ ենթակայ են ամուսնին հսկողութեան, ուզեր են ազատիլ անկէ, դիւրաւ տեսնուելու համար կնոջը հետ։ Քննութիւնը ծանր ապացոյցներ երեւան հանած է յիշեալ անձանց դէմ։

ՁԻՒՆ. — Ռումէլիի այլ և այլ կողմերուն մէջ առատ ձիւն տեղացած է։ Նոյնպէս Կարնոյ և Գաստամունիի նահանգներուն մէջ։

ՀՌՈԴՈՍԻ հրէից ռաբունապետ կարգուած է Մոսսան Իսրայէլ էֆէնտի։

ՔԶԼԻ գաւառակին արոց քարտուղարին օգնական կարգուած է Յովակիմ էֆէնտի, որ իւր պաշտօնատեղին ժամանած է։

ՎԻՔԹՕՌ ՊԷՅ տեսուչ արտաքին յարաբերութեանց Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին, արձակուրդով մայրաքաղաք եկած է։

ՔԻՈՍԻ մէջ տասնըհինգ օրէ ի վեր ինֆլուէնցա երեւան ելած է և թեթեւ կերպով կը ճարակի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նահանգին 1311 տարւոյ տարեցոյցն հրատարակուած է, որ վիճակագրական շահեկան տեղեկութիւններ կը պարունակէ և ի միջի այլոց նահանգին քարտէսը։

ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ ՄԸ. — Ամանորի առթիւ նուէրներ կը սկսին փոխանակուիլ, ամենէն ծանրագինէն մինչեւ ամենէն աննշանը։ Ստակը չի խնայուիր, ոսկին, ադամանդը կը շռայլուին առատ։ Բայց այս ամեն գեղեցիկ ու փայլուն նուէրներուն մէջ չի գտնուիր հատ մը որ հաւասարի այն եզական նուէրին զոր Աստուած, նոր տարիի առթիւ, ըրաւ ի Բերա Իւչկէմպէճի Եօղուշու Թաղը, հայ աղքատ ծխավարի մը կնոջը։ Կիրակի օրը, յիշեալ կինը ծննդաբերութեան ցաւերով կը տառապէր և երեք զաւակ աշխարհ կը բերէր, որոց մին միայն անկենդան։ Յիշեալ աղքատ ընտանիքը երբ կ'օժտուի այս պարգեւով, չունի սակայն զայն վայելցնելու միջոցը. հարկ չէ՞ ուրեմն որ այդ միջոցն ալ մարդկային գթասիրութիւնն ընծայէ, կաղանդի առթիւ բոլորովին ուրախացնելով այդ խեղճ ընտանիքը։

ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՅՐԱԾ. — Յոյն կին մը, շատ պառաւ եւ դժան, որ առանձին կ'ապրէր իր տան մէջ, Եէնիքէօյի բարձունքին վրայ, չուզելով վարձակալ մը կամ սպասուհի մը առնել տունը, նախընթաց իրիկուն այրեր է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Կրակարանին մէջ ածուխ վառելով իր պառկած սենեակը կը տանի, և անկողնին քովը դնելէն ետք, անոր վրայ կ'երկննայ։ Անխոհեմութիւն մըն էր ասիկա, որովհետեւ ածուխը բոլորովին չէր վառած։ Շատ չանցած կայծեր կը ցատքեն անկողնին վրայ ու կը բռնկցունեն։ Պառաւը, ընդոստ արթննալով, անշուշտ կուզէ ոտքի ելլել դուրս ցատքելու համար սենեակէն, բայց կա՛մ ածուխին կազէն ընդարմացած ըլլալով կամ ուժը կորսնցնելով, կրակարանին վրայ կիյնայ գլխիվայր։ Չի կրնար վեր ելլել եւ այսպէս վիզը, երեսը, ուսը կ'այրին, մինչ զգեստները կրակ կ'առնէին։ Պառաւին ձայնէն օգնութեան կը հասնին եւ կը մարեն կրակը, բայց չեն կրնար պառաւն ազատել, որ հոգին կ'աւանդէ ահռելի ցաւերով։

ՈՃԻՐՔ. — Կիրակի գիշեր ի Մաքրիգիւղ Հաճի Միխայի քազինօին մէջ մէկ քանի անձինք կռուի բռնուած էին, որոցմէ մին րէվօլվէրի հարուած մը պարպեց, սակայն գնդակը գնաց մխուեցաւ Մաթէօ անուն մարդու մը ձախ կողն, որ հեռուն կեցած կռիւը կը դիտէր։

— Անցեալ գիշերն ի Մոմիսան' Սերիօ, Անէօթի և ուրիշ մէկ քանի յոյներ վիրաւորեցին քարափանց ընկերութեան գործաւորներէն Քօսթին։ Չարագործք ձերբակալուեցան։

Ա Զ Դ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քինաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաև ամբողջ Եւրոպային մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու եւրոպայի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութենէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտաստային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քինաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատրամադրութենէն եւ անվնաս կ'ընէ առաջին յարձակումները' քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելիքն առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քինաքին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քինաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քինաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերութեանը, իր գիտական անբաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաև իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի շքադրամներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամեն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քինաքը, եթէ կուզեք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒՖԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսիափ խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 7 Յունուար. — Նիժէր գետին վրայ Ֆրանսացւոց և Անգլիացւոց միջեւ տեղի ունեցած դէպքին վերաբերեալ հեռագիրք հաղորդուեցան Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարարութեան, որ ներկայեց նախարարաց խորհրդոյն։ Եթէ անգլ. պատմութիւնն ստուգուի, ֆրանսական կառավարութիւնը չպիտի վարանի միջազգային օրէնքով պահանջուած գոհացումը տալու։

— Մեծ հրդեհ երէկ Ռիշէ փողոցին մէջ, ուր Օբերայի թատրոնին զարդարանքը պարունակող մթերանոց մը հրոյ ճարակ եղաւ։

— Պատուոյ Լէգէոնի սպայութեան աստիճան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կազէյի, և ասպետական կարգը տրուեցաւ Սելանիկի հիւպատոս Պ. Վէյյէ-Տիւֆրէյնի։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ռուսիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրն ի մօտոյ պիտի մատուցուի Ռայխսթակին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Երեւելի երկրախոյզ Սըր Սամուէլ Պէյքրի մարմինն այրեցաւ՝ իւր կտակին համեմատ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 28 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 ½
3 » Փարիզի	»	22 80
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ զոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		25 12
Բորսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	25 09
Կէս օրին		25 08½
Թամվիլամը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ		
Փոխառ. Թիւն	Ա. Սէրի	57 50
»	Բ. »	36
»	Գ. »	27 05
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 28
Պանք տը Քօնս	» »	3 05
Օսմ. Շըմէն տը ֆէր	» »	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	17 39
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	» »	310
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	96
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		39

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 8 Յունվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	97 80
» » 4 ½ °/₀	105 20
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	23 10
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	508 12
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	461 25
Օսմանեան Երկաթուղի	96 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	410
Պանք Օթօման	607 81
Քրէտի Լիօնէ	773 75
Իտալական Ռանթ 5 °/₀	76 55
Եգիպտական միացեալ	511 87
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 170
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսօլիտէ)	430

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Յունվար

Անգլ. քոնսօլիտէ	98 68
Օսմ. » Սէրի Դ.	22 75
» » » Ա.	57 50
» » » Բ.	36
» » » Գ.	24 37
Օսմ. փոխառութիւն 1871	100 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	98 75
Պանք Օթօման	14 18
Այտընի երկաթուղի	12
Խասապայի երկաթուղի	15
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	104 25
» առանձ. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 50
Հելլենական 5 °/₀	29 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 350

ՊԵՐԼԻՆ, 8 Յունվար

Օսմանեան Երկաթուղի	91 20
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 280
» Փարիզի »	80 65

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 7 Յունվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	97 67
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	23 07
Օսմ. երկաթուղի	— —
Օսմ. Րէժի	410 62
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	606 87

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՇԻՔԱԿՕՅԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

«Երազոց» այն «սպիտակ» քաղաքը ցերեկն երկնից վեհափառ արեւն ունի և գիշերը բեկեալ արեգակներ, իմա՛ ելեկտրական լոյսեր ի լուսաւորութիւն. Ողջոյն «քաղաքը» կը լուսաւորուի ելեկտրական լամբարներով (arc light), որք իրենց 2000 ճրագի լոյսերով հեշտիւ կրնան ի բաց վարել գիշերային խաւարն որ կուգայ գեղեցկութեան և ընտիր ճարտարապետութեան սոյն հաւաքածոյից վրայ ձգել իր սեւ պատանն և սքօղել զայն։ Ի բաց առեալ շէնքերու ներսերն՝ արտաքին գետինը լուսաւորուած է 2000 ելեկտրական լամբարներով՝ որ գեղատեսիլ ձողերէ կախուած են իրարմէ 75 ոտք. հեռաւորութեամբ. ձեռակերտութեանց և գեղարուեստից շէնքն ունին ոչինչ նուազ քան 1200 լամբարներ և 16000 շիկալոյսեր (incandescent)։ Այս մայր շէնքի ձեղունէն ի կախ կան հինգ գեղաքանդակ ջահեր (chandelier), որոց չորսն ունին 240 լամբարներ՝ 60 իւրաքանչիւրին վրայ. իսկ կեդրոնականն՝ 75 լամբարներ ունի։ 500 լամբարներ՝ Երկրագործական շէնքին մէջ, 300՝ Փոխադրական գործեաց շէնքին մէջ, 50՝ ի Մազկարանին, 200՝ Հանածոյից շէնքին մէջ, 50՝ ի Ջկնարանին, եւայլն, եւայլն։ Զափազանցութիւն չէ՛ եթէ ըսեմ՛ թէ «Սպիտակ քաղաքն» խաւար չունի․ զի ելեկտրական լոյսեր ողողած են թէ արտաքս և թէ ի ներքս շինուածոց․ Իբր 130,000 շիկալոյսեր կան ողջոյն հանդիսավայրին մէջ։

Որոնող լոյսեր (search lights) նուազ հետաքրքրական չեն։ Ջեռակերտից և գեղարուեստից շէնքին տանեաց չորս անկեանց վրայ կան մի մի որոնող լոյսեր, որք գիշերոյ լուսոյ ընդարձակ հոսանքներ կը թափեն ոսկեգմբեթներու, ծերու ի մժութեան հսկող աշտարակաց և զանգակատանց վրայ, և դուրս կը բերեն անոնց թագուցեալ գեղեցկութիւններն։ Ասոնց իւրաքանչիւրը կարող են տասնեակներով մղոններ ղրկել իրենց լուսոյ շառաւիղներն։ Այցելուք երբ դեռ հեռուն են, կը տեսնեն այս լոյսերու ճաճանչներն։ Միչիկըն Նահանգէն եկող երիտասարդ մը կ՚ըսէր, թէ այդ լուսոյ ճաճանչները կը լուսաւորեն Միչիկըն Նահանգի մէկ լճեզրեայ քաղաքի տանիքներն։

Պատւոյ գաւիթն յօրինող շէնքերու ճակատներն, որպէս և վարչական շէնքի ոսկեգմբեթն, ունին բազմաթիւ շիկալուսոյ շարքեր, որք գեղ և վայելչութիւն կը շնորհեն այս աշխարհի չքնաղագոյն գաւիթին վրայ։ Այս բաժնին կը վերաբերին նաեւ ելեկտրական շատրուաններ։

Ելեկտրական շէնքին մէջ կան նաեւ այլ լուսավառական հետաքրքրելիք։ Զոր օրինակ․ Շէնքին կեդրոնին մէջ կայ Էտիսընի լուսոյ աշտարակն, որոյ վրայ դրուած են հազարաւոր շիկալոյսեր գոյնզգոյն ապակեայ պահարաններու մէջ զետեղեալ, որք ըստ փոփոխման հոսանաց՝ երբեմն երբեմն կը լուսաւորեն սիւնն, և երբ ամբողջ հոսանքն կը դարձուի սոյն աշտարակի վրայ՝ ոչ ոք կարէ իւր աչքերն յայն ուղղել և չարտայայտել իւր հիացման զգացմունքն ամենախիր բացագանչութեամբք։ Հոս ելեկտրական լոյսն ամենէն վայելուչ և ուշագրաւ եղանակաւ ի ցոյց դրուած է լուսազարդութեան նպատակի համար։ Ուեսթինկ Հաուզի ընկերութիւնն որ մրցմամբ յաջողեցաւ յէնքն կորզել ելեկտրական լոյս մատակարարելու մենաշնորհն՝ զարդարած է ելեկտրական շէնքին ճակատը Քոլոմպոսի կիսանդրի պատկերը, որ երբ գիշերայն լուսաւորուի՝ ի տես կը բերէ Հանդիսին գիւտագին բարեմոյն դէմքն։

Ուեսթինկ Հաուզ ունի սենեակ մ՚ ուր ելեկտրականութեամբ կայծակ և որոտումն յառաջ կը բերուի ի հաճոյս այցելուաց։ Մարմարիոնի մեծ կտորի մը վրայ մետաղաթելով գրուած է ընկերութեան նախագիրն (initial) և ի հաղորդումին դրուած է ելեկտրական կեդրոններու հետ։ Երբ ելեկտրական հոսանքն կ՚արձակուի, լուսոյ շլացուցիչ գծեր կը տեսնուին, որպէս կը տեսնենք յերկնակամարի, երբ մթխայորդ ամպերով ծածկուած է։ Սոյն ընկերութիւն ունի մի այլ խուց եւս, ուր հիւսիսայգ յառաջ կը բերուի։ Այս սենեակս ապակեայ ձեղուն մ՚ունի՝ որմէ վեր գոգցես ելեկտրական հոսանքներ անդ ու դարձ կը խաղան, և յառաջ կը բերեն բնութեան գեղեցկագոյն երեւոյթներէն մին, որով օժտեալ են հիւսիսային ցրտաստուեր երկիրներ։

Կան ելեկտրական լուսոյ այլ և այլ ուշագրաւ խաղեր որք յաւէտ ծանուցման նպատակի կը ծառայեն․ զոր օրինակ, ելեքտրալոյս տառեր կան՝ որք ըստ հոսանաց՝ ընկերութեան վաճառանունը կը հեգեն։

Ելեքտրական լուսոյ այլ հետաքրքրական ցոյցեր ալ կան. 8000 ճրագի լուսով լամբարներ կան, կան նաեւ 1/16 ճրագի լուսով շիկալոյս, որոյ մինչ առաջինքն արփւոյն նման կը ճաճանչեն, վերջինք Լուսիկներու (լուսատու որդ մ՚է) նման կը պլպլան։ Գաղղիացիք իրենց բաժնին մէջ ունին փարոսի ճրագ մը, որ 200 հազար ճրագի լոյս կրնայ տալ։

Ճէնըրըլ ելեքտրիք ընկերութիւնն, և այլ նմանք ի ցոյց դրած են ամենըստիր զուարթ հովահարներ, որք անխոնջ՝ անընդհատ կը հովեն իրենց կեդրոնական առանցքին վրայ, և կը մաքառին ամրան կիզիչ տօթին հետ։ Ի՜նչ հաճելի է յետ խոնջութեան և քրտանց, պահ մը դիտել սոյն գործիքներ որ զովութիւն մը կը սփռեն շուրջանակի։ Միտուէյ փլէզանսի մէջ կայ Ալպեան տեսարան մը, ուր լերանց իրակերպ նկարներու ետեւէ ելեքտրաշարժ հովահար մը պաղ և զուարթ հով մը կը ղրկէ, որ գոգցես իւր պաղութիւնն ձիւնապատ սարերէն առած է, որպէս Զուիցերայի գեղջուկն ալ իւր եղանակաց եւեւէջն գահավիժող առուակաց խոխոջներէն։ Նոյն ելեքտրականութիւնն որ կը լուսաւորէ վաճառանոցն՝ ի բայց կը վարէ նաեւ ճանճերն՝ այն անկոչ հիւրերն, որք յաճախ կը վրդովեն մեր հանդիստը։

Հոս ցուցուած են նաեւ ելեքտրականութեան այլ անտեսագիտական գործածութիւնք։ Ելեքտրական բովք մը կայ, ուր երկաթը կը դրուի պահ մը, և ահա չէք կարծեր դուրս կ՚առնուի պատրաստ կռանուելու․ կայ զոր ձեւալ նոյն ելեքտրական գործնոցին մէջ մի այլ նոր եղանակ զարկնութեան։ Երկաթագործն իւր ելեքտրական ունելիով կը բանէ երկաթի կտորն եւ կը մխէ ելեքտրական հեղուկ մը պարունակող դոյլի մը մէջ, և ահա հուր մը կ՚արտաքերի և կը ջեռացունէ կռանելի երկաթն․ ելեքտրական խոհանոց մը տեսայ, ուր բնութեան սոյն ընկճեալ զօրութիւնն կը գործածուի առանին նպատակի համար։ Ընկերական և ուսումնական կենաց վարժ փափկասուն տիկինն՝ այլ եւս պէտք չունի սեւոտելու և մրոտելու իւր ձեռքն, այլ միայն դպելու է ելեքտրական կոճակին, և ահա ջուրը կ՚եռայ և կերակուրն կը պատրաստուի, առանց ծուխի առանց մուրի և առանց ջերմութեան սպառման։ Կանանց տնպար Հիւանդանոցին մէջ, ի հանդիսավայրի կերակուրք և ապեղանիք այն միջոցաւ կը պատրաստուին։

Ցոյժ հետաքրքրական են Էտիսընի ձայնագրական գործիք, որոցմէ հարիւրաւորներ կան մեծ շէնքերու դրանց քով։ Զգէ հինգ սէնթ՝ և ահա կը լսես կամ ծիծաղաշարժ կատակերգակ մ՚ որ իւր բարձր քրքիջներով և զուարթ բանիւք դէզ կը զուարճացնէ, և կամ կը լսես երգիչ մ՚ որ կ՚եղանակէ դաշն ձայնիւ և հոգւոյդ ամենադնիւ զգացումներն կը զարթուցանէ, և կը թրթռացնէ սրտիդ նրբագոյն թելերն։

Էտիսընի ձայնագրական բաժնին մէջ կայ գործիք մը որ ձագառաձեւ մաս մ՚ունի․ այս «ձագառն» կը կարօղանէ ամեն անձ՝ լսել նոյն եղանակն, որ ձայնագրուած է թաւալող գլանին վրայ, և այս առանց լսողական խողովակներու գործածութեան։ Ջեռագործութեանց շէնքի վերնայարկին մէջ Նահանգային կրթական բաժիններէն մին գնացի, հոն կայ Էտիսընի ամենակատարեալ գործիներէն մին, որ ունի այլ և այլ լսողական խողովակներ զորս գործածեցին իբր երկտասնեակ մը անձինք։ Լսեցինք օրիորդի մը թուաբանական խնդիր մը լուծելն այնպիսի ճշգրտութեամբ, որպիսի ճշգրութեամբ պիտի լսէինք եթէ դասարանին դուռը կանգնած ըլլայինք։ Լսեցիք նաեւ ամբողջ դպրոցի մը հեշտանուագ ձայնաւորութիւնն։ Մր. Էտիսըն ունի նաեւ յատուկ սենեակ մը ուր իւր վաճառականական ձայնագիր գործին յանընդհատ գործածութիւն է․ Եւրոպական կաճառի մը որոշումներն, բանակցութիւններն կը ղրկուին թղթատարով, և ահա գլանն հոս կ՚արտաբերէ զոր ինչ անդ խօսած են։

Ի ցոյց դրուած են և կը գործածուին նաեւ ենթածովեայ հեռագրական գծերու և գործեաց նմոյշներ։ Այս գործիք զմեզ անմիջական հաղորդակցութեան մէջ կը դնէ հազարաւոր մղոններով անջատեալ վայրերու հետ։ Նորութիւն մ՚է հեռաձեռագիր գործին՝ զոր Պ. Կրէյ Ամերիկացին ի լոյս բերաւ յետ տաժանելի տքնութեան և աշխատութեան։ Այս գործիքը նոր գիւտ մ՚է, որով երկու հեռաւոր քաղաքներու մէջ միեւնոյն անձն կրնայ գրել միեւնոյն առեն․ որպէս կարելի էր ցարդ հնչելի ընել մի և նոյն ձայն երկու քաղաքաց մէջ, այսօր կարելի է միեւնոյն ձեռաց շարժմունք զգալի և տպաւորիչ ընել երկու անջատ վայրերու մէջ։ Անձ մը կրնայ այժմ խօսիլ և ապա համաձայնութիւն մը ստորագրել, առանց տեղէ տեղ երթեւեկելու դժուարութեան ենթարկուելու։

Հանդէսս կը տարբերի յայլ նմանեաց՝ իւր ընտիր ելեքտրական վայրաշարժներով (locomotive)։ Փարիզի Արհեստահանդէսին մէջ կը հաւաստեն թէ չկար զարգացեալ երկաթուղի մ՚ որոյ վրայէ ելեքտրաշարժ մեքենայք և կառքեր երթեւեկէին․ ինչ որ կար փոքր տարիճանաւ ցոյց մ՚էր․ հոս կայ վերամբարձ երկաթուղի մ՚ որոյ վրայէ ելեքտրական կառախմբոյ (չորս ընդարձակ կառքէ բաղկացեալ) մը անիւներն կը գլորին զօրհանապազ։ Թէեւ ելեքտրական ցոյց (exhibit) մ՚է, այսու հանդերձ գրուած է Ճէնըրըլ Ելեքտրիկ ընկերութեան կողմէ շահադիտական նպատակաւ։ Այս երկաթուղին օձոլոր կը գալարի հանդիսավայրին մէջ այսր եւ անդր այցելուները փոխադրելով, և կամ անոնց շէնքերու արտաքին երեւոյթն պարզելով։ Ցայս վայր կը կարծէին, եւ դեռ կարծուք մեծամասնութիւն եւ մեծ հեղինակութիւն ունին, թէ միակ ելեքտրաշարժ մեքենայ մը լաւագոյն միջոցը չէ կառախմբեր շարժելու, սակայն կարելիութիւնն խնդրոյ առարկայ չէ, այլ շահաւորութեան։ Այս կառախումբը կը տարբերի յայլոց այնու՝ զի հաղորդիչ մետաղաթելք ենթուղեայ են, որ յոյժ խափանիչ է մանաւանդ մեծ քաղաքաց մէջ, ուր փողոցներ արդէն առաւել քան զչափ խըռնեալ են հեռագրոյ և հեռաձայնի թելերով եւ յոյժ անտանելի են մանաւանդ մեծ հրդեհներու առեն։

Ելեքտրական վերելակներ (elevator) եւս կը տեսնուին բոլոր մեծ շէնքերու մէջ։ Կը սեղմես ելեքտրական կոճակն, եւ ահա շիկալոյս մը (ցորդ գանգակ մը) կը ծանուցանէ վարիչին։ Վերելակն կը սկսի շարժիլ ի վեր կամ ի վայր, եւ ահա շիկալոյս մը քեզ կը ծանուցանէ վերելակին գալուստն։

Փոխադրական գործեաց շէնքին մէջ վերջին տարիներու մէկ նոր գիւտն, զոր Իտալացի մը կարծեմ հնարած է, եւ ցոյցն Իտալական բաժնին մէջ է․ գործիքն կ՚արձանագրէ երթեւեկող կառախմբոց համեմատական դիրքերն մինչ ի շարժման են։ Ենթածովեայ ելեքտրական կոճակներ երբ կ՚ընդունին կառախմբոյ ճնշումն, իսկ եւ իսկ կը հաղորդեն ժամանումն ի կայարանին։ Այս յոյժ շահաւոր գիւտ մ՚է և սիրելի է հաւատալ, թէ մեծապէս պիտի դիւրացնէ կառախմբոյ ընդհանրումներն արգիլելու կենսական գործն։

Ելեքտրականութիւնն անցեալներըը վարպետ գող մը բռնեց Հանդիսավայրին մէջ։ Ծերուկ մը որ իւր կենաց վերջին օրերը գողութեամբ անցնել կը ջանար, բանտի մէջ թուի թէ պիտի կնքէ իւր կեանքն եւ անիծէ եթէ չօրհնէ ելեքտրականութիւնն որ մասնեց իւր վարպետ արհեստն։ Բաժնի մը մէջ ուր մանր մունր գողութիւններ կը պատահէին ժամանակէ մը ի վեր՝ ցուցանելեաց ի պաշտպանութիւն՝ ելեքտրական թակարդ մը ներմուծուած էր․ ծերուկն ըստ սովորութեան կրկին կը մօտենայ ցուցանելեաց և կը ջանայ կրկին ընարել իւր գողօնն, երբ կը բռնուի թակարդէն, որ և զանգակի հնչմամբ մը կը ծանուցանէ ոստիկանական կայարանի մը մէջ՝ անկոչ հիւրին այցելութիւնն․ եւ ահա ոստիկանք կը դիմեն ըստ ուղղութեան զանգակին՝ ճիշդ յայն վայր, ուր ծերուկն կը ճգնէր արդէն ճողոպրել զինքը կապող թակարդէն, և կը տանին զնա ուր չէր ուզեր։ Հաստատ են այժմ մեծ վաճառատներու պատուհաններու մէջ այսպիսի թակարդներ, որք առ երեւոյթս պատուհանի զարդերու կը նմանին, բայց ի ներքուստ թակարդներ են, և կը ծանուցանեն ճշգիւ իրենց մատչողներու անարգար նպատակներն, և ահա ոստիկանք ի դէպ ժամանակի կուգան ընդմիջել գողին պայծառ երազներն օրինաց և արդարութեան ձեռօք։ Այս գործեաց փոքրագոյն տեսակները կը գործածուին ընդդէմ կասկածոտներու։ Կը դրուին վերարկուներու մէջ և ահա անզգոյշ գողը կը մատնէ ինքզինքը յանգէտս սուր չռինչ մը արձակել տալով։ Կան ելեքտրական լուսաչափեր, և այլ ամենանուրբ գործիք։ Ասոնք ամենքն ալ վերջին ամաց յաջողակ գիւտեր են։

ԾՈՎԸ ԿԸ ԽՕՍԷՐ…

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա

Ամեն առտու, քարափներուն երկայնութեանը վրայ, կամ բաց ծովեզերքը կը հանդիպէի կուրցած ծեր նաւազի մը որ միշտ կը կրէր ծովային հանդերձանքը, բաճկոնակ, կտաւէ տափատ, կարմիր գօտի, բուրդէ գթակ։

Նախկին ծովեզերաբնակ մըն էր․ ժայռերու խոռոչներուն մէջ էր մեծցած օձաձուկի մը պէս․ իր բարակ և ճապուկ իրանը կարծրացեր էր, ինչպէս նաեւ սիրտը, աղտաղտին օդին մէջ զոր հոգը կ՚ապականէ, այլ ոչ մաքուր կուգայ ծովին բացէն։

Ցաւիտենական պատմութիւնն է իբր։

Իմացականութիւնը վթթելուն պէս, ծովը միայն տեսաւ, կարծելով որ աշխարհքն է ան և թէ բոլոր անծանօթը, բոլոր հրաշալին, բոլոր երազն հոն էր, հորիզոնին անհունութեանը մէջ․ անոր խօսքը միայն լսեց այն ընտանի լեզուով որ անունը չի տար անոր և սակայն միշտ զայն կը բաղձայ։ Իրիկունը, ընտանեկան սեղանին վրայ, ծերունիները շատ անգամ կ՚ըսէին․ «Բոլոր օրը բնացաւ… չունչ մը իսկ չառնեք․ Թիակներով արթնցնելու է զինքը», կամ թէ, ուրախութենէն կը ցատկռտէր և կը թաւալէր կատուի մը նըման։ Անգամ մը լսեց որ «անպիտան» կ՚ըսէին անոր, վասն զի մակոյկը կորուսած էր ուռկանը մրրիկի մը պահուն։ Զայն կը սիրէին, անկէ կը սարսափէին, տունին հոգին էր։ Եւ կիները, իրիկուան, երբ ձկնորսները սովորական ժամուն չէգային, անոր քով կ՚երթային, մտատանջ, նախանձոտ, անվստահ…

Օր մը, մակոյկ դրին զինքը՝ իբր աշկերտ ծառայելու համար հօրը։ Ինը տարու չէր։ Երբ մակոյկը դուրս ելաւ նաւահանգիստէն, իր մայրը ծովափն էր, ձեռքերն իր պտրիկին կարկառած, և անոր քով, Նանօն, նախկին սպասուհին, կը խաչակնքէր։

Բովանդակ կեանքին մէջ նաւազ եղաւ։ Ամեն բան ծովէն սորվեցաւ։ Ուսաւ յամառ և քաջքրամարտ, ուանդուն և համակամ, բաջասիրտ և խոհեմ․ երբեք չը հասկցաւ ուրիշ երջանկութիւններու, ուրիշ պարտականութիւններու՝ եթէ ոչ իր ծովային կեանքին մէջ ընդունածները, ամեն բան ծովին պարտելով, բայց ամեն բան անկէ սպասելով։

Քանի մը տարիներ անցնելէն ետք իր հօրը նաւուն մէջ, Ալժերիան ծովեզերքը գնաց․ երբ դարձաւ, որովհետեւ հայրը մեռած էր ծովին վրայ եւ մակոյկն ալ բերուած էր պարապ, մխիթարեց իրենները առանց արցունք մը թափելու․ յետոյ ըստ կարգի ձեռք առաւ թիակը, տան բարի համբաւն ու գերբարակցութիւնը պահելու համար։

Այն ատեն, ընտանիքի պետ, տան մէջ ինքնագլուխ ինչպէս նաեւ մակոյկին մէջ, անձայն անշշուկ ապրեցաւ և ծերացաւ, իր անսխալին հաւատարիմ, պապական վրայ պահելով։ Վիշտերը, դժբախտութիւնները չխռովեցին իր հոգին—հանգուննատիպ ծովին—որ, փոթորիկէն ետք, աւելի կը պայծառանայ։

Բայց երբ կինը մեռաւ, կինը զոր կը սիրէր, ծերուկն ձկնորսը, իր յուզման մէջ, չգիտնալով թէ երկուքէն ո՞րն աւելի կը սիրէր, շատ օրեր ծովը չելաւ—ի յարգանս մեռելոյն, եւ որպէս զի, իր գերեզմանին մէջ, չնախանձի անիկա…

Արդ, առտու մը, մակոյկը ծովին վրայ փոթորիկի բռնուեցաւ․ դէկը գնաց․ Հովը կը մռնչէր պարաններուն մէջ․ փայլակներ երեւան կը հանէին հորիզոնը անդունդի մը պէս․ և այն պահուն երբ ծերունը, ցռուկին վրայ կեցած, կը փորձէր առագաստը վար իջեցունել, վար ինկաւ, կայծակէն զարնուած,—աչուըները կուրցա՛ծ։

Իրիկունը, նաւուղիղներ նաւահանգիստ տարին կայմազուրկ մակոյկը․ խեղճը իր տունը փոխադրեցին, ուր խօսք մը միայն ըսաւ արգիլելու համար իր տղուն լալը։

Բ.

Հիմակ, օրերը կ՚անցունէ ծովին հանդէպ զոր ալ չի տեսներ, այլ որուն ձայնը կը լսէ, և երկայն հրաշ մը կը տեսնէ․ քարափներուն վրայ, ուր կը թափառի առանց գաւազանի, ձեռնակարկառ, «վարպետ» տիտղոսը պահած են յարգանքի համար, և երբ, իրիկուան, կ՚երթայ կը սպասէ իր մակոյկին զոր անկից ի վեր զաւակը կը վարէ, երբեմն դեռահաս նաւազ մը իրեն կը մօտենայ։

—Բարեւ, վարպետ Վենսան։

—Ի՞նչ կայ, պզտիկ։

—Վաղը առաջակայմը դնե՞նք։

Ձեռքովը հովին ուղղութիւնը կը փնտռէ, կը խորհրդածէ, կը յիշէ…

Եւ տուած խորհուրդը միշտ լաւագոյնն է։

Երբ մակոյկը ետ դառնայ և ձուկերը ցամաք հանուին, կողովներուն մէջ կը խօթէ բազուկները, քանակութիւնը գնահատելով, վճարքանելով իր զաւկին հետ, և պատուէրներ տալով անոր, ժամանակին և եղանակին համեմատ։

—Ա՛հ, ըսած է ինձ, շատ անգամ, տղաս դիմացկուն ժայռ է, և ծովը կը հրապատակէ անոր։ Բայց պէտք առնէ ձեռքեն։ Ծովը թեթեւ աղջիկ մըն է․ կը սիրէ երիտասարդները, քաջասիրտները, անոնք որ կը փորձեն զինքը զսպել։

Հանդէպ այս գաղափարին, ամեն անգամ, լալագին ձայնով մը կը մրմնջէ․

—Ցեղցի՛կ երիտասարդներ, սէգ նաւատորդէ՛ր, գէշը սա է որ կը սիրեն զայն։ Գիտեմ, ես որ տխրութենէ կը մեռնիմ անկից հեռու։ Եւ երբ մեռնիմ, հողը պիտի դնեն զիս։ Ծովը չպիտի տանի զիս անհունութեան մէջ ուր են իմ նախնիքս…

Գ.

Ամեն օր կը հանդիպէի անոր, որ կը քաշկռտէր գետնին վրայ, իբր թէ կապուած ըլլային՝ նաւակին տատանումներուն սովորած իր ոտքերը։

Օրուան տաք ատենը կիրթար կը նստէր ծովափին քարակոյտերուն վրայ, բաց ծովին հանդէպ, և իր մարած աչքերով հորիզոնը կը դիտէր։

Ծովը կը խօսէր…

Օգոստոսի հանդարտութեան մէջ, տատանելով արեւին տակ, քչուելով, անդորր եւ ծոյլ, ցաւքտուն ծովախիճերուն վրայ, երիտասարդութեան եւ սիրոյ վրայ կը խօսէր․ կը յիշեցունէր ծովեզերեայ պըտոյտները, գեղեցիկ աղջիկներուն լոգանքըն ու սարսուռը ջուրի գգուանքներուն, երբ երիտասարդ մը ետեւնուն կ՚ենար լողալով։ Կը խօսէր նաեւ ձկնորսութեան առատութեան վրայ, ծովախորշին մէջ, ուր ձկնորսները կը մրափէին հսկելով, առագաստը բեկբեկելով օդին մէջ՝ առանց հովի հանդիպելու, դէկը տատանելով ջուրին վրայ։ Եւ փոթորկի օրերը, երբ ալիքները կը խուժէին ծովափին վրայ, զիրար հետապնդելով, միաձայն խոյանալով հովի մռունչով մը որ փոխի պէս վեր կը հանէր զայն, ծովը, մոլեգնափրփուր, կատաղի, ծովը ժամերով կը խօսէր, սուալատանք եւ սարսափ, խուժօղ ալիքներ նաւակը կոծելով, հոսանքներ դէպ անդունդ քշելով զայն, չքե՞ղ պայքարներ…

Իրիկուն մը երբ հոն էր, ձեռքերը ծունկերուն վրայ, ծխափայտը բերնին մէջ մարած, զայն քով նստայ։

—Բարեւ, վարպետ Վենսան։

Ինծի դարձուց իր մեռած աչքերը, եւ այտերուն վրայ արցունքներ տեսայ․ կամաց մը բազուկին իմ կողմս երկարեց, խնդրելու համար կարծես որ դեռ չխռովեմ իր հանդարտութիւնը։

—Լռէ, զաւակս, ըսաւ։ Լռէ… ծովը կը խօսի հետս։

ՕԿԻՒՍԹ ՄԱՌԻ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Զգացումներ կան, որոնք եթէ չարտայայտուին, կարծես սրտատանջութիւն առաջ կը բերեն։ Այդ տպաւորութեան տակ է որ ուզեցի հրապարակաւ յայտնել ջերմ զգացումներս Ազգ. Հիւանդանոցի նկատմամբ։

Ձեմ կարող լիապէս գնահատել այն ծառայութիւնը զոր ազգ. այդ մարդասիրական հաստատութիւնը մատոյց ինծի և ինծի պէս հարիւրաւոր դժբաղդ ազգայիններու, համաճարակի առթիւ։ Անյոյս վիճակի մէջ փոխադրուեցայ հոն․ պանդխտութիւնս, զաւակներուս կարօտը աւելի կը ծանրացնէին վիճակս․ այլ, փառք Աստուծոյ, այդ գթութեան յարկին տակ բժշկուեցայ։

Ի՞նչ կրնամ ընել առ այժմ, եթէ ոչ երախտագիտութիւնս յայտնել Հիւանդանոցի Պատ. բժշկաց՝ որք այնքան անձնուիրութեամբ և խնամով կը դարմանէին դժբախտ զոհերը, և հիւանդապահներուն՝ որոնք այնքան հոգածութիւն և սէր ցոյց կուտային։

Խոհարար
ՎԱՐԴԱՆ ԽԱՆՏԱՄԵԱՆ

ԽՆԴԻՐ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

Ստորեւ կը հրատարակենք քննուծական տեղեկագիր մը զոր խմբագրած են կառավարական նշանաւոր քիմիագէտ Պ. Փէթրօ Ափէրի և Ցուրիխի համալսարանին արհեստական քիմիագէտ և բնական գիտութեանց վարդապետ Պ. Կ. Սինկրօս՝ մայրաքաղաքիս մէջ սպառուող տեղական կամ օտար երկիրներէն եկող գօնեաքներուն անխարդախ բաղադրութեան, ընտիր տեսակին և հանրային առողջութեան օգտակարութեան մասին։ Այս երկու նշանաւոր քիմիագիտաց կողմէ խմբագրեալ պաշտօնական տեղեկագրէն ամեն ոք կրնայ լիապէս համոզուիլ թէ մայրաքաղաքիս մէջ սպառեալ գօնեաքներուն մէջէն ո՛րը նախապատուելի և առողջապահութեան տեսակէտով օգտակար համարուելու արժանի է։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Թիւ 3146 Կ. ՊՈԼԻՍ. 4 Օգոստ. 1893

Մեզ յանձնուած ըլլալով քննել Ս. Ի. և Ե. Մէթաքսասի ի Պիրէօն պատրաստեալ գօնեաքին բաղադրութիւնն և եթէ Յունաստանէն եկող միւս գօնեաքներէն առաւելութիւն մը ունենալով նախապատիւ համարուելու արժանի է, նոյնպէս եթէ պատրաստեալ է զուտ գինիէ և նման այն օրինակին զոր երկու տարի յառաջ քննած էին, ձեռնարկեցինք անոր քննութեան որոյ արդիւնքն ստորեւ պիտի տեղեկագրենք։ Ըստ որում խնդիրն հանրային առողջութեան տեսակէտով բարձր նշանակութեան արժանի է, պարտ էր մեզ այլ և այլ խանութներէն մէկ մէկ օրինակ առնուլ որպէս զի լիովին ապահով ըլլանք սպառեալ գօնեաքին որակին վրայ, և ըստ որում խնդիրն իւր մէջ կը պարունակէ բազում դժուարութիւններ, այս մասին արհեստական քիմիագէտ Պ. Կ. Սինկրօսի աջակցութիւնն եւս խնդրեցին։

Այսու պատճառաւ տասն և չորս (14) կեդրոնական վաճառատուններու գնեցինք որոց իւրաքանչիւրէն մէկ մէկ շիշ օրինակներ ստացանք թէ՛ անուններու մէջէ և թէ՛ իբր նմուշ գրուած չիշերէ։

Մեր գնած տասն և վեց վաճառատուններն են․

Ի Բէյօղ. Պ. Լոլայի «Հէլվէտական» վաճառանոցը, Պ. Գաքավօփուլօսին «Վիէննական» վաճ.։ Նպարավաճառ Պ. Ցրօնկային, Փափա Եօրկիին «կեդրոնական նպարավաճառանոց, և Տիամանտօբուլօ եղբարց նպարավաճառանոցը։

Ի Ղալաթիա. Պ. Տ. Գրիստալլի նպարավաճառանոցը, Պ. Սաքելլարիօսի «Օրէ՛ա Էլլա՛ս» նպարավճ։ Պ. Տ. Նօմիգօսի չաքարավաճառանոցը և Պ. Տէսիլայի նպարավաճառանոցը։

Ի Պոլիս. Քէվէնճի օղլուի վաճառատունը, Պ. Անադնօստօփուլօսի վաճառանոցը և Փանթազօփուլօսի վաճառանոցը։

Մեր հետազօտութիւնքն առաւել գործնական ընելու բաղձանօք, բաղդատելու համար այլ և այլ ուրիշ գօնեաքներ եւս ստացանք թէ՛ Յունաստանի և թէ Գաղղիոյ Պօրտօյի երեւելի գործարաններէն։ Յետ երկար, բազմավաստակ, ինչպէս նաեւ քիմիական նուրբ վերլուծութիւններէ, հետեւեալ արդեանց յանգեցանք։

Պ. Մէթաքսասի տասն և չորս օրինակներուն բնական և արուեստական յատկութիւնը քննելէ յետոյ, որոշեցինք գինւոյ, ցքիի, ջուրի և այլոց քանակութիւնը, եւ բաղդատեցինք մեր արտադրած արդիւնքը դարձեալ մեր կողմէ քննուած այլ գործարաններու գօնեաքներուն հետ։ Յետոյ լուծեալ ցքիին բնական յատկութեան և օտար տարրերքներ պարունակելուն կամ չպարունակելու մասին ճշգրիտ քննութեան զբաղեցանք։ Առ այս հետեւեցանք այն միջոցներուն և եղանակներուն զորս կը ցուցնեն մեզ E. Adam, Jorissen, Cazeneuve, Coton et Barbet, Portes et Ruyssen, Cabasse, Chateau, Charles, Hébert, Viederholt եւայլն եղանակներ զորս քաղեցինք հետեւեալ հեղինակութիւններէ Baudrimont (Dictionnaire des alterations et falsifications 1882), G. Salet (Agenda du chimiste 1887), Barillot (Manuel de l’analyse des vins 1889), Ch. Steiner (Traité des eaux de vie 1890), Magnier de la Source (Analyse des vins 1893), Hépert (Examen des boissons falsifiées Juin 1893), Van Hamel Roos (Revue internationale des falsifications 1889-1893).

Մենէ ի կիր առեալ ամեն փորձերէն և մանրամասն ու ճշգրիտ քննութիւններէ կը հետեւի որ մեր մայրաքաղաքին մէջ վաճառեալ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ գօնեաքը զուտ և անապակ գինիէն պատրաստեալ լինելով՝ ամենայն օտար և արհեստական նիւթերէ ազատ ու զերծ է (այսինքն եգիպտացորենէ, գետնախնձորներէ, բանջարներէ և այլոցմէ), նաեւ հաստատելով մեր հաւատքն թէ իւր տեսակին մէջ գերազանց յատկութիւն ունենալով կարող է բաղդատուիլ գաղղիական գօնեաքներուն ամենէն երեւելիներուն հետ, հետեւաբար պարտ անձին կը համարինք մասնաւոր եղանակաւ յանձնարարել յիշեալ գօնեաքը մեր հասարակութեան երբ ուզէ գործածել այսօրինակ ըմպելի մը։

Ն. ՍԻՆԿՐՕՍ.
Վարդապետ բնական գիտութեանց
եւ արհեստական քիմիագէտ՝ վկայեալ Ցուրիխի համալսարանէն։

ՓԷԹՐՕՍ ԱՓԷՐԻՍ
Քաղաքապետական քիմիագէտ,
գերմանական, Աւստրիական,
Հելլենական եւ այլ հիւպատոսարաններու։

769

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ամեն գործի փորձառու և յաճախորդաց տեսակին համեմատ լաւ վարուիլ գիտցող տաշնակարգ թեզկեահտար մը որ մէկ քանի լեզու գիտէ, և 6 տարի ծառայած է զանազան վաճառատուններու մէջ, պաշտօն կը փնտռէ։ Ուզողը խիստ գոհ կը մնայ․ լաւ երաշխաւորութիւնք․

Դիմել Աբէ-Էյէի խմբագրատունը։

934 6—12

Մնուն տպայ.— Ֆաթթին Ֆայիզ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ՎԱՐՉԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Հասիւքլէ փողոց, Թոմբուլ խան
ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ՓՈԽԱՆՈՐԴ ՎԱՐՉԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԼՈՆՏՈՆ և Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Ամոբն
Հալէպ
Աղեքսանդրիա
Ադր.պոլիս
Էնկիւրի
Պաղտատ
Պէյրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Դանիա
Լառնաքա
Դանիզլի
Լիմասոլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիկոսիա
Ուշաք
Ֆիլիպէ
Բօր-Սաիտ
Ռուսճուկ
Սելանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սոֆիա
Տրապիզոն

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն սահմանափակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշւով։

Դրամազեղջ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ՚ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով։

Տարին 2½ % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար։

Տարին 1½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ՎԱՐՉԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ՚ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ՚ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի դրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Անկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնմամբ, վճարահանութեան ընդունակ թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտատոմսեր, օսմանեան պարտատոմսեր, Եգիպտական պարտատոմսեր, Բանտապետի պարտատոմսեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ՎԱՐՉԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու քբօնէններ, եւ արժէթուղթեր կ՚ընդունին, ընթացիկ հաշւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3 % տոկոսով։

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆԻ ԳԵՂԱԳԻՐ
ՏԷՏԷ ԷՖԷՆՏԻԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

Սոյն գրասենեակը յատկապէս յանձն կառնու մաքուր ընդօրինակել՝ յոտս կայս. Գահոյից մատուցանելի աղերսագիրներ և այլ գեղեցիկ գիր պահանջող գրութիւններ, թէ՛ մեծ թէ սովորական և թէ տպագրուելու համար Օսմանեան ամեն տեսակ գրեր պատրաստել։ Տէտէ էֆէնտիի Տնօրէնութեանը ներքեւ, ծանօթ անձանց աշխատակցութեամբ, դատական եւ ուրիշ ամեն տեսակ գործերու վերաբերեալ գրութիւններ ալ դիւրամատչելի պայմաններով կը խմբագրուին և կը թարգմանուին, յիշեալ գրասենեակը Զիւվէր պէյ խան, Թիւ 15 Ղալաթիա, Փօսթախանէի մօտ։

9—10

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԱՆԴՐԻՈՄԵՆՈՍ
Ի ԲԵՐԱ Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283 Սուլթ. Համամի փողոց 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործաւորներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երեսնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ բլիշէներս լաւագոյնս պիտի յաջողին։

Այս ըսածներուս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ լիապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին։

Գիները համեմատապէս չափաւոր են։

822 42—100

ԻԼԱՆ ՓԱՐԱ ՍԱՐՐԱՖԼԸՐԻ

Մէրքէզը Սալոնիքդէ Սէնկէրէպէ օլան Ծիւնուսը Ծէնալը միւլքիէթանէ մուայէնեթը իլէ հայվանաթը միրիյէ խարջէսի իչուն չէրմիթը մուգարրէրէսի իլէ միւպայասը միգդարը միւնագասայա գօնուլան 140,000 ճէյլիտ քիլէտէն 150,000 քիլէյէ գատար պուղտայըն պէհէր քիլէսի 47 ղրուշտան վէ 4 միլիօն գըյէյի ճէյտիտէն 5 միլիօն գըյէյէ գատար արբանըն պէհէր գըյէսի 18 փարատա Թէլիֆի Եօգուշ սէնէտ օլունուլը վէ քեսունը սանիի րուամինի 6ընճը ըինչէնպէյ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ չէնր մէգիքիրին 10ունճը բագար իրթէսի կիւնի սաաթ 10 գատար 100ունէ 5 թէնզիլի գապուլ խօլէճէկի ձի․ հէթիլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 19 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

88

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.146.418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողացն կրնան փոխահարաբար վճարել ներկայացնել. Նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վասանին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000   **ՄԱՐԻԹԱՅՄ**   ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 Ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ՏՐԹ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
4 ՊԱՀՃԷ-ՔԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուելի լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, ձեր անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։
(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

Թիւ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱՂՈՒՈՐԺԵԼԻՆ, ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱՐՄՆՈՅ ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ [illegible]

Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ
(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ծանուցեալ իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ
Կը գտնուի հատեղինաց ամեն վաճառատուններու մէջ։ 844 22—48

ԱՅԷՐԻ ՉԷՐՐԻ ՊԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի պէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւ, թոքաբորբումն հազալի, թոքաբորբումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի ձևով կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանգստացնէ թոքային գրգռումները եւ կարգաւոր հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ափոփէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Պէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց չափազովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չէրրի Պէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 906

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Թ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

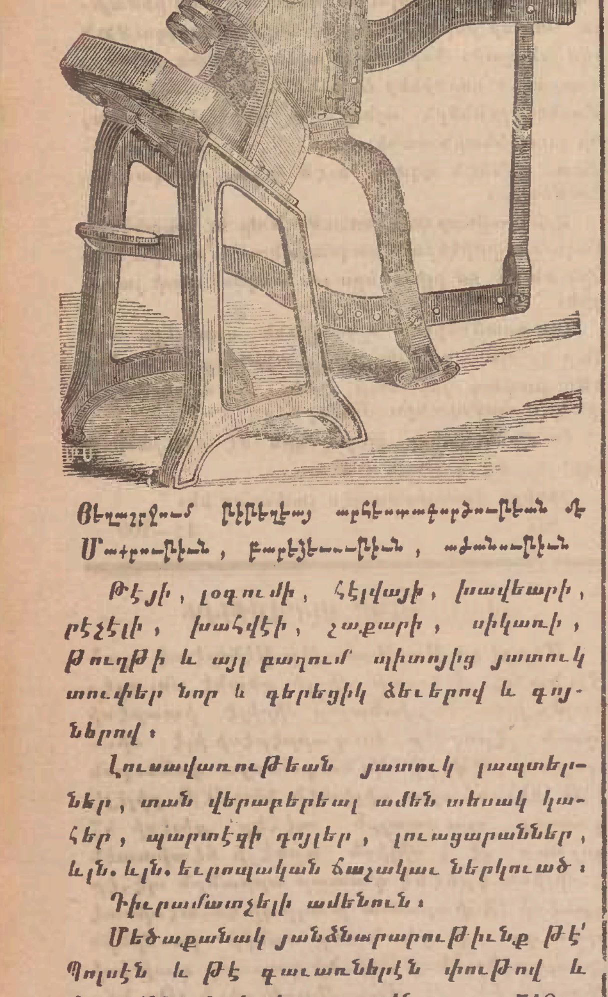

Ցեղւոյն արհեստագործութեան մեքենայից, երկաթագործութեան, ատաղձագործութեան

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, բէչէլի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաղումամ պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կահեր, պարտէզի դոյլեր, լուացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշգրտութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գափու, Րասիմ Բաշա խանի դէմը։

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 27/8 Օտեսայի ուղեւորութիւն, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 28/9 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի ուղեւորութիւն. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէէի ճամբով,
Դշ. 29/10 Սեւաստոպոլի ուղեւորութիւն, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 29/10 Ուղեւորութիւն դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում. առաւօտեան ժամը 11ին։
Ուր. 30/11 Օտեսայի ուղեւորութիւն, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Դեկտ. 29/9, երեքշաբթի օրը կ'երթան դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ դարձով շոգենաւ
605

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՃԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲՕՂԸ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

«Միզիր»ի շոգենաւը յունվ. 11ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղեւքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
477 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէ

ԱՒԱՋՐՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Լիւերբուլ. Անվերսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնէ
Ալգանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Պանտէր	1700
Աբօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Պլաւիօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Պօլօ	1000
Արիօսդօ	3000	Կրօանօ	3200	Քուինթօ	2800
Գասսանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Գօլօրատօ	2200	Հիտալկօ	3600	Րինալտօ	3200
Գօմօ	2000	Հիմպըր	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հուտսըն	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալլիբօ	2500	Ժիւնօ	2800	Սալէրնօ	4000
Դանթէ	2100	Քէյրօ	2000	Սանդինկօ	8200
Դագօ	2000	Քօլպէրթօ	4200	Սաբֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօմինօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չէքսօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Դիլօ	3500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրիտօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թասսօ	1200
Ֆէդօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Ֆօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրինօ	900
Ֆաւօն	4800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Ֆրադօ	2100	Մէլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էայնաւօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնչա	200
Ֆրանթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օզբանօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օթէօ	2000	Մօլէթի	120
				[illegible] Մոնաք	8000
				[illegible] Մոնաք	8000
				[illegible] Մոնաք	8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Թիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
858

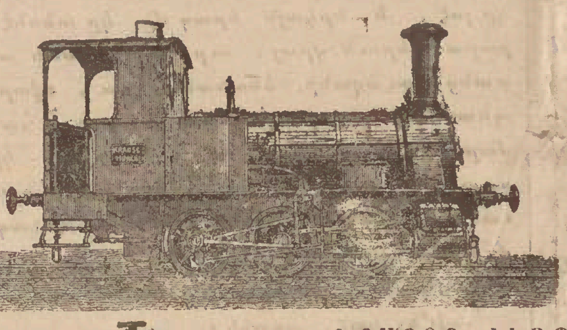

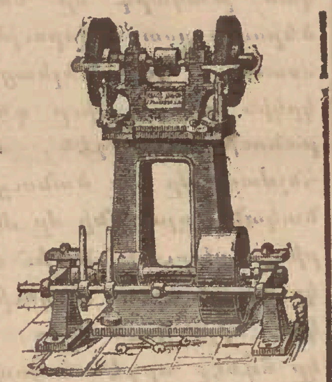

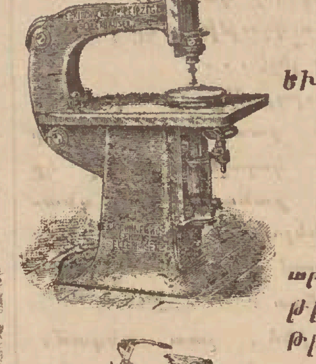

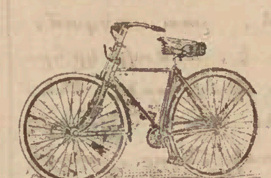

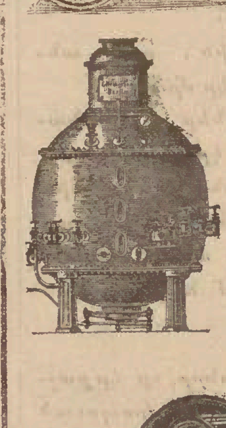

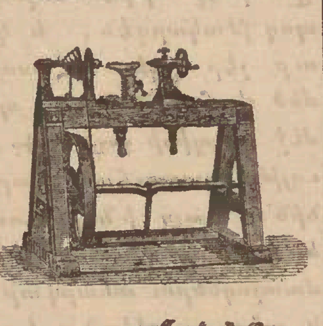

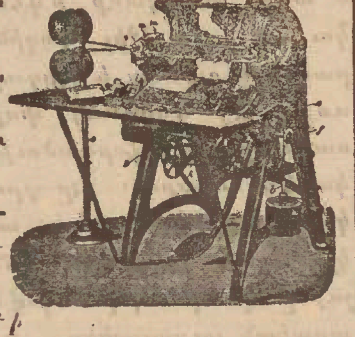

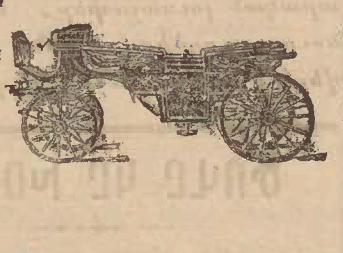

ԷՔՄՐՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՃԻՒՂԸ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Պէրչէմալ-Բազար, Թիֆարքէթ խան (նախկին կեդրոնատեղի ծխախոտի Րէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու գետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի միշտ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, չրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինօլէօմի և ուրիշ վաճառքներու։ 798

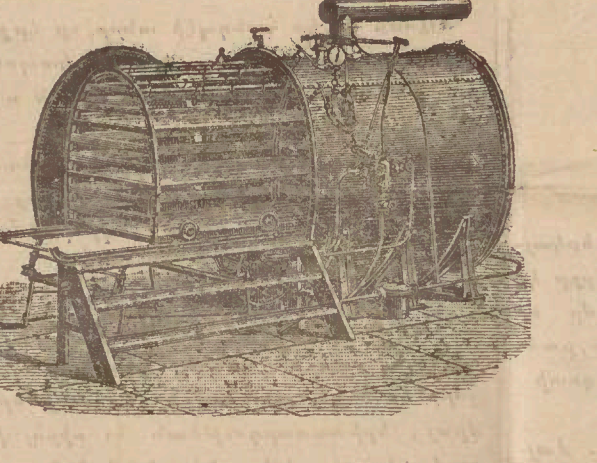

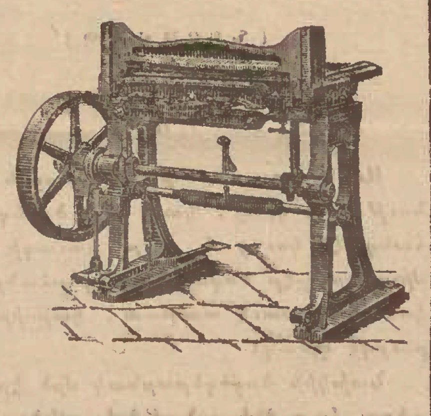

Օ. ԿԱՅՍԵՐԱՆ ՆԻՒՄԷԶՕ ԻՒԻ

8

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՈՏՆԱՄԱՆՆԵՐՈՒ

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

Այս մթերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն և հասարակութեան թէ տարուան ամեն եղանակներուն իր մթերանոցին մէջ պիտի գտնեն ամեն տեսակ պատրաստ կօշիկներ և թէ գործատուն մը ունի ուր յանձնարարութեամբ կօշիկներ կը պատրաստուին էրիկ մարդերու, կիներու և տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամենէն համբաւաւոր գործարաններէ եկած եւ իրենց վայելչութեամբը, տոկունութեամբն ու գիներու համեստութեամբը նշանաւոր։ Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ։ Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ։ Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հասկցուի այս հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութեանը։
6—36

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 1894 ՆՈՅՄ. 17

Վաբօրէն էջող շոգենաւեր

2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 — Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 30 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Չպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք. Գապ.
2 45 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 15 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
3 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
4 50 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 30 Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
7 — Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Չնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ.
7 15 Ենմ. Մէզ. ՊէօյԹրպՊէյզ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Չնկ. Պէյ. Օրթ. Գզկ Պշք. Իսկ
7 45 Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ. Ր. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
10 25 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Անվ. Օրթ. Պշկ.

Կամուրջէն Վաբօր ելլող շոգենաւեր

3 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ա. Գվ.
3 20 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ.
4 5 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մքկ. Ենք. Բշպ, Պզզ. Թրպ, Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ, ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմ.
5 20 Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Չպզ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ, Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ, Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պզզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 25 Պշկ. Օրթ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյ. Գանլ. Ենք. Պէզ. Թրպ. Պէյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպք. Բշպ. Պզզ. Թրպ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հար. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզզ. Պէպ. Ենմ. զացող շգ. ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պզզ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմահալլէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Պէպ.
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1893 Նոյեմբեր 2էն սկսեալ մինչեւ 1894 Յունուար 17

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն Կամուրջ էջող շոգենաւուց երթեւեկութիւն

Ժ. Վ. Թ.
2 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հս. [Ր. Հիսարի շոգ. ին հետ պիտի հաղրդ.] 38
2 45 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նաւմատոյցներն հանդիպելով Օրթ. պիտի երթայ։ Գնտ. ի շոգ. ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ. ները Օրթ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 18
3 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. (Ենք. շոգ. ին կը հաղրդ. Ուրբ. ները ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Ր. Հս. ի շոգ. ին հետ կը հաղորդակցի 17
3 45 Ենք. ՍԹն. Մրկ, Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի ուրբաթէ 28
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Պշք. Պէպք. ի շոգ. ին կը հաղրդ. Ուրբ. ները Արն. Գրչ. Օրթ. 39
5 10 Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 32
6 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէզ. Ենք. ՍԹէՆ. Միք. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշ. 41
7 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թպ. Պէզ. Բշպ. Են. Մկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Ար. Չնկ. Պէյլ. Օր. Գզ. Պշ. Իս. 22
8 15 Ա. Ր. Գվ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշք. 19
10 — Ր. Հիս. Չնկ. բացի Ուրբ. է) 39
10 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Արն. Օրթ. Պշք. 34

Ենիքէօյէն Կամուրջ էջող շոգենաւք

2 30 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42

Պէպէքէն Կամուրջ էջող շոգենաւք

2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 32
2 30 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 22
2 40 Օրթ. էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է 33
3 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42
3 30 Հս. էնՊէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. Գպ. Ուրբ. 4ի 19
4 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի Ուր. է 28
4 20 Օրթ. էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է 18
4 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. Գպ. բացի Ուր. է 42
5 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի Ուր. է 17

Անատոլու եզերքէն Կամուրջ էջող շոգենաւք

2 — Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. 34
2 — Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Օրթ. (Գնտ. կը հաղրդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ. էն Վան. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. 33
2 35 Պէպ. Գն. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզ. Պշք. բցի. Ուր. է 41
2 30 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Գնլճ. Պօյճ. Ր. Ա. Հիս. Գնտ. Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզ. Իսկ. Պշ. Գպ. 25
3 35 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 34
3 25 Պէյզ. Բշպ. Չպ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Օր. (Գնտ. ի շոգ. ին կը հղրդկ.) Ուր. ները բացի Օրթ. է Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 18
4 15 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյ. Գզ. Իսկ. բացի Ուր. 38
4 50 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. [Գնտ. շոգ. հետ կը հաղրդ. Ուրբ. ներըՎնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. պիտի հանդիպի] 33
5 25 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացիՈւր. է 18
7 — Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. 15
9 — Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. 28
10 10 Պէյզ. Գնլ. Ա. Հս. Չնկ. Պէյլ. Պշ. բացի Ուր. է 42
10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 33
11 55 Գզկ. Իսկ » » 12

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 10 Պշք. Օրթ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ա. Գավազ 32
4 5 Գապ. Պշք. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 22
4 25 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 41
5 20 Իսկ. Պշք. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արնվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Չպզ. Մրկ. 25
6 — Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. Ենք 19
7 — Պշք. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. 18
8 30 Պշք. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 34
9 20 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հիս. Ուրբ. ները Հօվկ. վերջ Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 39
10 5 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ուրբ. ները 10վայրկեան ետքը 18
10 45 Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹէՆ. Ենիք. Թրպ. Պէօյք. Մէզ. Ենիմ. ՈւրբաԹները չկայ 17
11 20 Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 39
11 45 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Ենք. 42

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

4 10 Ուղղ. Պէպէք բացի ուրբաթէ 42
4 80 Ուղղ. Պէպէք բացի Ուրբաթէ 17
10 35 Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 25
11 15 Գապ. Պշք. ՕԹ. Գչ. Արն. Պպ. Ր. Հ. Պօյճ. Մրկ. ՍԹէՆ. Ենք. 28
11 45 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ. 41
12 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. 22

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 50 Ուղղակի Ա. Հիսար բացի Ուրբաթէ 34
3 20 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպք. Բշպ. Պէյզ 33
3 35 Ուղղակի Գանտիլլի 38
4 50 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբ. է) 18
8 45 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չքքլ. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 42
9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. 33
10 20 Պշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ 38
10 40 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիսար Գպ. Ուր. ները10 30ինԻսկ. Արնվ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէօյք. կը հղպ. Վնք. եւ Պէպ. չկայ. 32
11 20 Գպա. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վնիք. Գնտլ. Պէպ. Ուրբաթները Իսկ. 19
11 18 Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. 33
11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 12
12 — Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանք. 34

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
— —		— —	7 30
— —	7	— —	8 15
— —	8 10	— —	9 5
2 15	8 20 Վապ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 20 Վապ.	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 25	1 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	10 45	4 40	11 30 Ֆէրպ
4 50 Վապ.	11 — Գուզկ.	5 20 Վապ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	—	— —	6 25
— —	7 —	— —	7 —
— —	8 10	— —	7 30
— —	8 20 Վապ.	— —	8 15
— —	9 —	2 50	9 5
2 30	9 30	3 25	9 50
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 20 Վապ.	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15	3 50	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 50	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 20 Վապ.	11 30 Գզկ.
5 15	11 45	5 35	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի կիրակիէ եւՈւր. է]
4 30 » » (ուր. ժամ 4ին)
10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին]
3 — ԿամուրջէնՀարէմՍալաճագ[բացի կիր. Ուր. է)
4 — » » » [Ուր3 30ին]
10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իւսկիւտար

Ծան. — Օդը մրգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց զոնուած տեղը պիտի մնան։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ